

Maš tednik

kulturno - politično glasilo

KROJ

svetovnih in domačih dogodkov

4. leto / številka 43

V Celovcu, dne 23. oktobra 1952

Cena 1 šiling

2% popusta

na živila pri letnem nakupu o l
2000.- šil. - brez kavcije

v trgovski hiši

Brünner

Celovec - Klagenfurt

„Daj nam danes
naš vsakdanji kruh...“

„Daj nam danes naš vsakdanji kruh...“
je naša vsakdanja molitev. Leto se nagiba
k svojemu koncu, listje odpada, poljski pri-
delki so pod streho in vsa narava se je jela
pripravljati na zimski počitek.

Razmeroma pozno je letos spomladi kmet
zasadil svoj plug. Sneg in mráz sta zabra-
njevala delo na polju. Temu početku so
sledili lepi in topli tedni in tako je bilo za-
mujeno kmalu nadoknadno. V drugi po-
lovici maja pa sta hud mráz in slana nasa-
de in posevke deloma uničila in deloma
ovirala v rasti.

Zopet si je narava opomogla, posevki
orehi so ponovno ozeleneli, krompir in ko-
ruza sta znova pognala, fižol pa smo znova
posadili. Posebno rž pa je bila po slani v
cvetu hudo prizadeta in tako bo manjkalo
krušnega žita marsikje tudi pri nas.

Sledila je huda suša, ki je jare posevke
skoraj uničila; onemogočila je suša rast
krme in je tako kmetu zadala nov hud uda-
rec. Že je izgledalo, da bo jesen nekaj po-
pravila; neprestano deževje pa je uničilo
mnogo krme na polju, da kmetje marsikje
niso spravljali pozne lucerne in detelje,
marveč le še gnoj.

Posledice se že kažejo. Kmet je prisiljen
dajati svojo živino pod ceno in vsi poskusi,
da bi to, radi pomanjkanja krme odvisno
živino, spravili pravočasno na trg, so le
medel nadomestek za škodo, katero je utrpel
letos kmet pri svojem gospodarstvu.

Odprodaja živine pa bo imela posledice
tudi za naprej in bo tako marsikateremu
kmetu uničila gospodarske načrte za pri-
hodnja leta.

Z veliko skrbjo pregledujejo kmetje in
kmetice letos svoje žitnice in si belijo glave,
kako bi preživel in preskrbeli svoje dru-
žine z vsakdanjim kruhom.

Ni nobenega dvoma, da sta kmet in nje-
gova družina storila vse, kar je bilo v nju-
ni moči, da bi bil pridelek tolik, da bi za-
dostoval za prehrano in preskrbo vse dru-
žine. Odpovedala pa je narava; naši očetje
bi dejali, da ni bilo božjega blagoslova. Ali
se mi še zavedamo, da stojimo v svojem
poklicu in pri svojem delu neposredno v
območju naravnih in božjih sil? Ali nismo
mogoče tudi že mi sami v svojo lastno pa-
met in v moč tehnike tako zaverovani, da
smo pozabili, da potrebujemo pri svojem
delu tudi blagoslova z nebes? V veliki meri
smo tudi že mi kmetje pozabili našo vsak-
danjo molitev, ki je bila nadvse sveta na-
šim prednikom: „Daj nam danes...“

Vsak dan stojimo in se pehamo v sredi
božjega stvarstva, vsak dan smo obdani od
čudežne narave, le redko pa se zavedamo
Stvarnika samega, ki je dajal pomoč našim
prednikom, ker so ga za to pomoč tudi pro-
sili.

Gotovo so težke naše gospodarske razme-
re, gotovo je tudi težko naše delo kljub
vsem tehničnim pripomočkom. Ne smemo
pa pozabiti, da so tudi naši predniki doživ-
ljali težke gospodarske krize. Vendar pa ni-
so klonili glav, ker so globoko verovali v
pridnost svojih rok in v blagoslov božji,
katero so si vsak dan znova izprosili z
molitvijo „Daj nam danes naš vsakdanji
kruh“.

Ali se zavedamo, da danes tudi po naših
kmečkih hišah odmerjamo molitvi vedno
manj časa, ali se zavedamo, da je zamrla že
molitev pred jedjo in po jedi?

Le v združeni moči našega dela in naše
molitve leži naša gospodarska in tudi na-
rodova bodočnost.

Kmet.

Spor o državnem proračunu

Sreda, dne 22. oktobra, je po avstrijski
ustavi končni datum, do katerega bi vlada
morala predložiti državnemu zboru pred-
log proračuna za leto 1953. Obravnavanje
in odobritev proračuna pa je ena najvaž-
nejših nalog vsakega demokratičnega dr-
žavnega zbora. Saj je od postavk v držav-
nem proračunu odvisno, kakšni bodo dav-
ki, odvisne so od tega tudi cene in plače,
odvisna je od postavk v državnem prora-
čunu tudi v veliki meri zaposlitev ali pa
tudi brezposelnost.

Razumljivo je zato, da hoče vsak mini-
ster, to se pravi vsaka politična stranka,
dobiti za svoja ministrstva čim večje vsote.
To je važno še prav posebej sedaj pred vo-
litvami.

Finančni minister dr. Kamitz je vztrajal
na tem, da ne sme biti v državnem prora-
čunu predvidenih več izdatkov kakor pa je
mogoče dobiti dohodkov. To so zagovarjali
tudi OeVP-ministri. Medtem pa so socia-
listi zahtevali zlasti za železniško minist-
stvo znatno večji proračun. Ker ni bilo mo-
goče najti sporazuma, tudi vlada ni mogla
v sredo predložiti državnemu zboru pred-
loga proračuna.

Odločilna seja

Merodajni ministri so v inozemstvu, dr-

žavni kancler je na Holandskem, pod-
kancler je na zborovanju socialistične in-
ternacionale v Milanu in zunanji minister
je v Parizu. Zato so nujno pozvali vse te tri
ministre domov na Dunaj in so določili
sejo ministrskega sveta za sredo zve-
čer. Ako na tej seji ne bi bilo rešeno vpra-
šanje sporazuma, bi vlada ne delala po do-
ločilih ustave in bi v rednih razmerah mo-
rala odstopiti.

Do tega pa zelo verjetno po izkušnjah,
ki jih imamo doslej, ne bo prišlo. Saj je že
v raznih spornih vprašanjih, ko je že izgle-
dalo, da ni nobenega izhoda več, prišlo
končno le do sporazuma.

Zanimivo pa je, da obe vladni stranki,
zlasti pa socialistična, iz tega vprašanja že
delajo volilna gesla. Pravijo namreč, da ho-
če finančni minister ukiniti ali pa zmanjša-
ti rente, onemogočiti zgradbe stanovanj itd.
To pa je pravi nesmisel. Rente so po za-
konu določene in jih navadni, pa tudi fi-
nančni minister, ne more ukiniti.

Nasprotno pa vodstvo OeVP zatrjuje, da
hočejo socialisti samo čim večje izdatke in
s tem zvišanje vseh davkov, prekomerno
obremenitev vsega gospodarstva, s tem pa
zmanjšanje izvoza in posledica tega bi bila
velika brezposelnost.

Posvetovanja v Parizu

Politično težišče se je za kratek čas pre-
maknilo iz New Yorka, kjer zboruje glav-
na skupčina Združenih narodov, v Pariz.

Tam je zboroval pod predsedstvom brit-
anskega zunanjega ministra Edena evrop-
ski gospodarski svet. Pri tem so ugotovili,
da Evropa v primeri s svojim uvozom iz
Amerike tja premalo izvažata in zato nujno
nastaja nesorazmerje med dotokom in po-
trebo po ameriškem plačilnem sredstvu,
po dolarjih. Avstrijo je zastopal na tem po-
svetovanju zunanji minister dr. Gruber.

Ob zaključku posvetovanja, ki se bo na-
daljevalo na prihodnji seji, dne 12. decem-
bra t. l., je ugotovil zunanji minister Eden:
Dolarski primanjkljaj je že svetovno vpra-
šanje in ni to samo vprašanje nekaterih
držav. To pomanjkanje dolarjev bo mogoče
izravnati samo s sodelovanjem vse svobod-
ne Evrope, Velike Britanije in Združe-

nih držav. Zaradi prenizke proizvodnje v
Evropi je treba z vsemi naporji najpreje
povečati proizvodnjo, vzpostaviti pa je tu-
di večjo gospodarsko skupnost med posa-
meznimi državami.

Ob koncu tedna je imela zborovanje
stranka francoskih radikalnih socialistov,
ki so tudi v vladi. Na tem zborovanju je
nastopil proti odobritvi evropske obramb-
ne pogodbe predsednik stranke Edvard
Herriot, s še večjim poudarkom pa bivši
ministrski predsednik Daladier. Oba sta
zahtevala tudi priznanje sedanje vzhodne
meje Nemčije na črti Odra-Nisa.

Zaradi teh sklepov je vodstvo francoske
republikanske ljudske stranke zahtevalo,
naj ministrski predsednik Pinay v 24 urah
odgovori, ali hoče podpirati v parlamentu
odobritev Schumanovega predloga o evrop-
ski obrambni zvezi.

Volitve v Združenih državah

Politični opazovalci se skladajo v mne-
nju, da je redkokdaj kaka politična kam-
panja v Združenih državah vzbujala tako
zanimanje med ljudstvom kakor sedanja
predvolilna kampanja za izvolitev novega
predsednika. Redko kdaj so se ljudje s ta-
ko vneto in tako odločno ter v takem ob-
segu udeleževali političnega življenja ka-
kor v sedanjem volilnem boju. Politični
opazovalci menijo, da pomeni sedanja vo-
lilna kampanja v tem pogledu pravo po-
litično revolucijo. Na najrazličnejše na-
čine prihaja do izraza prožnost ameriškega
političnega sistema, ki dovoljuje, da se
ujeljavijo vedno želje večine. Ta prožnost
se je pokazala že s tem, da je general Eisen-
hower na zahtevo iz ljudstva privolil na
svojo kandidaturo. Ko je naznanil, da se
bo odpovedal vojaški karieri in kandidiral
za predsednika, so se začeli tudi demokrati
ozirati za kakim priljubljenim kandidatom
in ga naposled našli v Stevensonu. Tudi pri
tej izbiri je odločalo ljudstvo.

Ljudsko zanimanje za volitve predse-
dnika se kaže vsak dan sproti v ogromni
množini pisem in brzojavk, ki jih preje-
mata oba kandidata in tudi oba kandidata
za podpredsedniško mesto.

Prav zaradi tega pričakujejo, da bo vo-
lilna udeležba pri letošnjih volitvah izred-

no velika. V zahodnih državah Združenih
držav računajo, da bo volilo nad 80 odst.
volilnih upravičencev.

Za svobodno Poljsko

Ob 204. obletnici rojstva generala Kazi-
mirja Pulaskega, poljskega junaka, ki je
igral pomembno vlogo v ameriški vojni za
neodvisnost, so bile v vseh ameriških zdru-
ženih državah številne proslave. V New
Yorku je na primer pol milijona ljudi pri-
sostvovalo slikoviti paradi 75.000 Ameri-
kancev poljskega porekla. Govorniki so ob
tej priliki izražali upanje, da bo nekega
dne Poljska zopet postala svobodna.

General Ridgway proti umiku z go- tovih področij v primeru sov. napada

Vrhovni poveljnik Atlantskih sil, general
Ridgway, je dal časnikarjem izjavo, v ka-
teri je zatrdil, da postajajo obrambne sile
Severoatlantske organizacije stalno moč-
nejše. Poudaril je, da je namen Severno-
atlantske obrambne zveze braniti vso za-
hodno Evropo in to bi bilo mogoče v so-
razmerju z razpoložljivimi silami. Obža-
loval je govornice, češ da bi v primeru sov-
jetskega napada prepustili gotova področja
sovražniku.

KRATKE VESTI

Zvezni predsednik dr. Th. Körner bo ob-
iskal dne 25. oktobra in dne 4. novembra
Koroško. Prvič bo navzoč pri otvoritvi no-
vega magistrata v Beljaku, drugič pa pri
otvoritvi novega koncertnega doma v Ce-
lovcu. — V Celovcu bo takrat slavnostni
koncert, ki ga bodo priredili člani dunaj-
ske filharmonije.

Dne 25. oktobra bo dala avstrijska na-
rodna banka v promet nove bankovce po
50 šilingov. Tudi dosedanja bankovci po
50 šilingov ostanejo še v prometu.

Pod ledenikom Pasterco pod Visokim
Klekom so izgotovili višinsko zaježitev, ki
bo omogočala odtok vode izpod ledenika
Pasterce skozi 12 km dolg predor pod Vi-
sokimi Turami v zaježitev nad elektrarno
v Kaprunu. Za zaježitev je bilo treba 67.000
m³ betona.

Poseben odbor komisije Združenih na-
rodov za človečanske pravice je sprejel re-
solucijo zaradi zaščite manjšin zlasti na pod-
ročju vzgoje, zaposlitve in političnih prav-
ic.

V Zapadnem delu Berlina je bil te dni
kongres zapadno-nemške krščansko-demo-
kratske stranke. Na kongresu je kancler
Adenauer poudarjal, da je namen Sovjet-
ske zveze odcepiti Francijo in Veliko Bri-
tanijsko od Združenih držav, da bi tako pre-
prečili Združeno Evropo. — Za predsednika
stranke je bil ponovno izvoljen dr. Ade-
nauer.

Isti dan, ko bodo volitve v občinske za-
stope v Sloveniji (7. december), bodo vo-
litve tudi na jugoslovanskem območju Svo-
bodnega tržaškega ozemlja. — Istočasno je
s posebnim zakonom določeno, da morejo
prebivalci tega območja svoja poitalijanče-
na imena spet spremeniti v prvotna slo-
venska in hrvaška imena.

Po cenitvi svetovne zdravstvene organi-
zacije je na svetu 2 milijardi in 377 mili-
jonov ljudi, to je skoraj za 400 milijonov
več kakor pred vojno.

Po izjavi britanskega ministrskega pred-
sednika Winstona Churchilla bi bila tretja
svetovna vojna, ako bi do nje prišlo, odlo-
čena že po prvem mesecu. Vendar pa bi bila
ta vojna polna nepopisnega trpljenja in
groze, kakor je človeštvo še ne pomni.

Za predsednika socialistične internacio-
nale je bil na zborovanju v Milanu izvo-
ljen generalni tajnik britanske laburistične
stranke, Morgan Phillips.

Italijanska vlada je predložila parlamen-
tu v odobritev nov osnutek novega volil-
nega zakona. Po določilih tega zakona dobi
ona stranka ali pa skupina strank, ki dose-
že pri volitvah več kot 50% glasov, vsaj
65% vseh poslancev.

Koncem leta bo začela proizvajati elek-
trično silo za proizvodnjo atomske sile ena
največjih elektrarn Združenih držav. Pri
njej bo zaposlenih 1500 oseb, dajala pa bo
652.000 kilovatnih ur.

Dohodki predsedniškega kandidata re-
publikanske stranke generala Eisenhower-
ja so po lastni napovedi, dosegli v zadnjih
desetih letih vsoto 888.308 dolarjev. Od te
vsote pa je bilo treba plačati davkov za
206.893 dolarjev.

Finski ministrski predsednik Urho Kek-
konen je podal predsedniku Finske, Passi-
kivi-ju, ostavko celote vlade. Odstop vlade
so zahtevali socialistični ministri v vladi.

Na progi Lagos-Offa v Nigeriji v Afriki
je trčil osební vlak v vagon z dvigalnim
žerjavom. Pri nesreči je bilo ubitih 40 oseb,
večje število pa ranjenih.

Dvomotorno potniško letalo je na poti
iz Brazilije v Argentino padlo v pragozdi,
pri čemer je bilo 14 oseb mrtvih, 4 pa te-
žje ranjene.

Politični teden

Po svetu . . .

Tokrat precej zanimiv. Manj razveseljivo je seveda, da so se odprle stare rane, katerih zaceljenja človeštvo tako težko pričakuje.

Zasedanje glavne skupščine UNO

Vrši se v New Yorku in bo trajalo dlje časa. 71 je točk na sporedu in od dolžine debat oz. prerekanj je odvisno, kako dolgo se bo to vse zavleklo. Da svetovna politična javnost prav sedanjemu zasedanju UNO pripisuje že vnaprej zgolj moralni pomen, seveda ne more biti krivda v Organizaciji združenih narodov kot taki, temveč v dejstvu, da se niti svetovne politike pleto po zunanjih ministrstvih in generalnih štabih veseli in je UNO ostala le prizorišče, kjer se velesile pač prerekajo, ne da bi jim bilo za to treba plačati račune. Kljub temu žalostnemu dejstvu ostaja ideal Organizacije združenih narodov cilj stotin milijonov človeštva, ki trdno veruje, da bo nekega dne ta cilj tudi uresničen.

Moralno-politični pomen UNO-sklepov je vendarle ogromen. Iz prvega poteka sedanjega zasedanja je ugotoviti:

Avstrija . . .

Na zahtevo Brazilije bodo vse države članice Organizacije združenih narodov (UNO) povedale svoje stališče do neizpolnitve mirovne pogodbe z Avstrijo. Spet je to zadeva nekaj velesil, od katerih bo Sovjetska zveza doživela dokaj kritike, na stvari se pa ne bo nič spremenilo. Sovjetski zastopnik Gromiko se je v zavračanju brazilskega predloga skliceval na paragraf, ki vnaša Avstrijo še vedno kot „sovravno državo“.

Glavna skupščina je potem še z veliko večino obsodila „rasno diskriminacijo“ v Južni Afriki, kar je za južnoafriškega predsednika Malana zelo hud udarec. Malan uganja namreč spodaj rasistično teorijo v praksi, kakor so to delali v Evropi nacisti. Seveda gre v Južni Afriki za razmerje med eno petino belcev in štirimi petinami črncev, toda tudi črnci so ljudje. Povrh ima Malan tudi med lastnimi belci močno opozicijo, ki zagovarja človečanska načela Organizacije združenih narodov.

Pri tem pa je tudi nekaj svetlih trenutkov mogoče omeniti izza kulis velikega odra zasedanja UNO. Ameriški zunanji minister Acheson je govoril o svetovnem političnem položaju v zelo zmernem tonu, kar je sovjetskega zastopnika Višinskega morda spravilo v malo zadrego, ko je na vprašanje časnikarjev, kaj misli o Achesonovem govoru, dejal, da ga bo šele preštudiral, ker njegovo znanje angleščine ne zadošča, da bi takoj mogel povedati oceno. K tem so se primešali še komentatorji iz „nevtralnih“ držav (včasih hoče tudi Anglija to biti) ter povedali, da imajo zadaj razpletene svoje mreže Indijci, katerim so Kitajci na uho povedali, da bi želeli čim prej mir na Koreji, seveda brez izgube na političnem pristižu.

Kongres KPSb v Moskvi

se je končal. Nekaj je mogoče reči: bilo je mnogo grmenja, malo dežja. Vsaj za nekommunistični svet ni prinesel nič, kar bi že ne bilo znanega. Nekateri zlobni časopisi so ta kongres primerjali z lutkovnim gledališčem. Če bi kakovost vse prireditve ocenili po govorih, ki so jih imeli najvišji zastopniki svetovnega komunizma, bi skoraj pritrtili. Tako je minister za gospodarstvo povedal, da naj bo od sedaj naprej vsak obed užitek za tistega, ki je (ali do sedaj ni bil?). Če je zagovarjal hišne gospodinjice in povedal, koliko več so mogle porabiti kruha, mesa, rib itd. kot pred toliko in toliko leti, je to po našem toliko kot poročilo gospodinjke šole. To so poslušali navdušeni delegatje komunističnih strank širom sveta in tudi ploskali, ko je zatrdil, da se je „produkcija“ mesa od leta 47 do 52 v Sovjetski zvezi zvišala, medtem ko se je v USA zmanjšala. Ubogi Amerikanci, ki jim preti pomanjkanje mesa! In trditev ministra Mikojana je resnična! Do leta 47 so Amerikanci z mesom zalagali namreč tudi vso Evropo po UNNRinemu načrtu in pozneje po Marshallovi pomoči. Zato so pač morali ogromno proizvajati — ker so pač mogli —. Ko ni bilo več treba, so proizvodnjo zmanjšali . . . Zato tudi drži Mikojanova trditev . . .

Tega in sličnega je bilo ogromno.

Jasno pa je, da svetovno-politični pomen kongresa KPSb ne leži v prireditvi, katere

vsako besedo smo prav demokratično mogli verno brati. Ono odločilno je zadaj. O tem kongresu ni razpravljalo, temveč mimo-grede prikimal. Prosluli Politburo praktično ne obstoja več. Znotraj komunistične internacionale je bila izvršena reorganizacija, ki je vso oblast še bolj zbrala v rokah Stalina in njegovih najožjih sodelavcev. Disciplina se je povečala, to se pravi, diktatura v stranki. O nasledstvu Stalina — toliko so govorili — ni duha ne sluha. On ostane in drži še trdneje. — Po znani logiki je zdaj pričakovati sličnih reorganizacij po vseh KP po svetu.

Zunanje-politično ni kongres prinesel nič, kar bi pomenilo novo smer. Mogoče pa za to ni treba besed in napovedi.

Na Koreji in v Indokini se je vojni požar spet razplamtel

V francoski Indokini, ali v Vietnamu kot se uradno imenuje, je skoraj bolj vroče kot na Koreji. Francoskim kolonialnim četam je z najmodernejšim orožjem, ki ga je dobavila Amerika, uspelo svojo oblast poglobiti daleč proti severu. Ti dolgotrajni in finančno ter vojaško drago plačani uspehi so čez noč brez vrednosti. Uporniška armada je izvedla protiofenzivo s silno močno artilerijo, uničila velike oddelke francoske tujske legije in zasedla strateško važne položaje. Spet smo tam, kjer smo bili pred enim letom. Odkod komunistični armadi moderno orožje in strokovnjaki?

Na Koreji se nekaj bataljonov zagrizeno bori za višinske položaje sredi frontne črte. Človeške žrtve gredo v tisoče, sicer je ostala fronta prilično mirna kot je bila. Mešetarji iz Pan Mun Džona pa si pošiljajo pisma in vračajo krivdo drug na drugega glede prekinitve pogajanj.

Svet je postal majhen. Prepletajo se dogodki na bojiščih v daljni Aziji z volilno agitacijo v Ameriki in notranje-političnim položajem evropskih držav

Znana reč je, da ameriška diplomacija ni vedno imela srečne roke. Novo potrdilo o tem bi bilo v tem, ko je ameriški poslanik izročil francoski vladi odklonilen odgovor glede naprošenega posojila. Temu dokumentu pa je bil priložen še seznam vseh neizpoljenih obveznosti Francije v vojaškem načrtu Atlantske zveze. Znana stvar je, da tenkočutne Francoze besede ali kretanja bolj zaboli kot udarec. Tako so tudi vrnili zgolj z gesto: predsednik Pinay je prosil poslanika, naj svojo noto lepo nazaj vzame. Medtem je tudi Ridgway, ki je botroval prilogi, uvidel, da Francoz sliši na drugačno uho kot recimo German. Pismo so vrnili na pošiljatelja z naslovom „nedostavljivo“, toda vsa reč se je le izvedela.

Eisenhower, ki je z uspehom premagal nacistične armade, pa zdaj baje govori v svojih volilnih govorih o prednostih nordijske rase, je takoj pograbil za to reč in očital Trumanovi vladi slabo politiko in

preveliko obzirnost do Francozov. Tu je pa spet zadel slednje v živo v toliko, da vsi odobravajo Pinayev odgovor, zahtevajo pa od njega, naj bo odločnejši napram Nemčiji. Voditelj sredinske stranke radikalnih socialistov (meščanska stranka) je takoj zahteval, naj francoska vlada ne pristane na sprejem Nemčije v zapadno-evropsko obrambno zvezo, ker da v ima v njej Francija samo žrtve, Nemci imajo pa dobiček. Brez radikalnih socialistov pa Pinay ne more spraviti pod streho osnutka pogodbe o skupni zapadno-evropski armadi.

Istočasno s temi vestmi iz Pariza pa prihajajo vesti iz Bonna, kjer nemške vladne stranke žele čimprej spraviti pod streho omenjeno pogodbo, s katero so očitvidno dovolj zadovoljne. — Ameriška diplomatska nota pa je, kot pri nas pravimo, napravila „iz krajcarja drobiž“.

Se mnogo drugih res zanimivih dogodivščin je bilo zadnje dni na političnem nebu. Tako je v Egiptu „močni mož ob Nilu“, general Nagib, odsvolil enega od treh regentov, to se pravi tistih, ki predstavljajo monarhijo v tej deželi. Drugi regent je nato sam odstopil in ostal je samo prvi, ki pač vrši znanje dolžnosti vseh treh. Ta je ožji sorodnik bivšega kralja Faruka, toda samo po krvi. Faruk pa se je v izgnanstvu po dolgih mesecih tudi javil k besedi in povedal časnikarjem, da je Nagib „rdeč kot vsak komunist“.

. . . in pri nas v Avstriji

Volitve — 26. 4. 1953

Končno je odločitev padla. Volitve v avstrijski državni zbor, v avstrijsko poslansko zbornico, bodo v nedeljo, dne 26. aprila 1953. Ta dan sta sporazumno določili obe vladni stranki. Najkasneje dne 26. maja 1953 se mora sestati k prvi seji novoizvoljeni državni zbor.

V kratkem se mora tudi odločiti, ali bodo istočasno tudi volitve v deželne zbornice. Gotovo je, da bi želeli na Dunaju in mogoče tudi na Koroškem socialisti, naj bi bile volitve v deželne zbornice pozneje, v jeseni leta 1953 ali pa — kakor n. pr. na Dunaju — šele v spomladi leta 1954.

Predno gredo poslanci narazen, predno gredo na božične počitnice in nato na volilno agitacijo vsak za svojo skupino, jih čaka še zelo važno delo, ki ga morejo in tudi morajo rešiti samo sporazumno. Po členu 51. avstrijske ustave mora predložiti vsako leto vlada državnemu zboru vsaj 10 tednov pred potekom finančnega leta predlog proračuna za naslednje leto. Ko se je dne 15. oktobra po poletnih počitnicah spet sestal državni zbor na prvi seji jesenskega zasedanja, sporazum med obema strankama zaradi predloga proračuna očitvidno še ni bil gotov. Zato tudi na tej prvi seji vlada še ni mogla predložiti predloga proračuna za leto 1953. Prihodnja seja je bila sklicana za en teden pozneje. To pa

je po ustavi tudi že zadnji dan, da vlada mora predložiti proračun.

Denar, denar . . .

Zanimivo je, kako se je spreminjal avstrijski državni proračun v zadnjih letih. Saj nam te številke zelo nazorno povedo, kako so se razvijale gospodarske razmere v državi in kako je napredovala inflacija. Četudi tega uradno noče nikdo priznati, zadnjem volilnem letu, to je leta 1949, je dosegel proračun vsoto 7,5 milijarde. V letu 1950 je narasla ta vsota že na 10,5 milijarde. Za leto 1951 je bil napravljen proračun, ki pa se je pozneje izkazal kot prenizek in z dodatnimi krediti je že dosegel vsoto 15,2 milijarde. Končno smo v letu 1952 srečno prišli do proračuna z 19,7 milijardami. — Za prihodnje leto pa so posamezni ministri, ali boljše povedano, stranke, vladajo v posameznih ministrstvih, zahtevale take vsote, da bi dosegel proračun vsoto 24 milijard. Temu pa se je finančni minister uprl, ker bi moral to vsoto nekje dobiti. Dobiti bi jo pa mogel samo s povečanjem davkov in s povišanjem cen. To bi povzročilo prav gotovo nove zahteve delavcev in nameščencev. Prišlo bi do 6. sporazuma o cenah in plačah in stara povest bi se nadaljevala.

Zato so morali nekateri ministri popustiti in predlog proračuna bo znašal 20 milijard šilingov. K temu znesku bodo prišle še vsote, ki jih bo dalo na razpolago avstrijsko zastopstvo za gospodarsko sodelovanje za razne investicije.

Zvezni kancler dr. Ing. Figl se je odpeljal na potovanje v Beneluks-države. Ker je tudi podkancler na potovanju (mednarodni socialistični kongres v Milanu v Italiji), stopa kanclerja, dokler se podkancler vrne, prosvetni minister dr. Kolb. Na svojem potovanju bo poizkušal skleniti kancler kulturne pogodbe in pa vzbuditi zanimanje za Avstrijo in avstrijsko vprašanje. Ker je za avstrijsko gospodarsko življenje vedno važnejše vprašanje izvoza, bo gotovo poizkušal doseči kancler za Avstrijo tudi kake trgovsko-gospodarske ugodnosti. Na preje je kancler obiskal Belgijo, nato pa tuje v Luksemburško in končno še na Nizozemsko.

Intervencije, protekcije, korupcije . . .

Precejšnje zanimanje kaže časopisje v zvezi s tem tednu za volitve v strokovno zastopstvo železničarjev. V teh zastopstvih že desetletja prevladujejo socialisti. Za sedanjoljne tri liste in sicer socialistična, lista za avstrijskih delavcev in nameščencev (ÖAAB) in pa lista, ki se imenuje „Enotna lista“. Pod to listo se skrivajo komunisti, medtem ko je druga lista članov ÖVP. Nameravana je bila še takozvana nestrankska lista, kar pa so preprečili socialisti delavski zvezi, ki so zahtevali za vložitev take liste podpis 8% vseh uslužbencev torej okrog 6.000 podpisov.

Kakor za vso javno upravo, bi se po vsej verjetnosti za upravo železnic veljal članek, ki je napisal drž. poslanec Fr. Gschnitzer o intervencijah, o protekciji in o korupciji. Pri upravi železnic je bila sedaj navajeno, da so 95% novih uslužbencev sprejeli v protekciji in intervenciji, to se pravi, da morali biti ti prosilci vsi vpisani najprej v socialistično stranko. Samo 5% uslužbencev so sprejeli pravilno, torej po razpisu in prošnjah, brez intervencij in protekcije. To zlo pa je razširjeno tudi pri vsej ostali javni upravi in vodi v veliki meri do korupcije, o kateri toliko pišejo, še več govorejo, pa malo ali pa skoraj nič ne naredijo.

Študentje so štrajkali

Zadnje tedne so proti odloku finančnega ministra o zvišanju vpisnin in vseh pristojbin na univerzah študentje protestirali štrajkom. Ta štrajk je bil seveda drugačne vrste, kakor so navadni štrajki. Saj študentje ne morejo prenehati z delom, oziroma morajo pozneje to delo nadoknaditi. Protestirali so tako, da se niso hoteli vpisati, dokler to vprašanje ni urejeno. Končno prišlo do kompromisa med študenti in med prosvetnim in finančnim ministrom. Priznane so ugodnosti onim študentom, ki so v redu polagali izpite in onim, ki dokažejo, da ne zmorejo nove zvišanih pristojbin.

Doslej so bile na univerzah v veljavi pristojbine, kakor so bile pred vojno, ko je šiling še nekaj veljal. So pa imeli tudi študenti prav, ker ni pravilno, da morajo plačati vsi — revni in bogati — enake pristojbine. Ker imajo vsi enako pravico do študija, je pravilno, da skupnost, to je država, z znižanjem pristojbin omogoči študij vseh

Izjava slovenskih duhovnikov

Pod naslovom „Izjava slovenskih duhovnikov goriške nadškofije“ objavlja glasilo katoliških Slovencev v Italiji in na Tržaškem ozemlju, „Katoliški glas“, med drugim sledeče:

„Katoliški Slovenci v Italiji in na Svobodnem tržaškem ozemlju moramo slej ko prej voditi nenehno borbo za svoj verski in narodni obstoj. — Prepogosto opravičuje italijanski šovinizem nekaterih krogov svoj pritisk na nas s tem, da označuje vse Slovence za komuniste in titovce, nevarne za red v državi.“

Da se ne bo mogel proti slovenskim primorskim duhovnikom uporabiti rek: Qui tacet, consentire videtur (kdor molči, pritrujuje), smo bili svoji stanovski časti dolžni, da odločno odklonimo vsa tozadevna natolcevanja in smo s s o g l a s n i m s k l e p o m odklonili vsako povezavo s komunisti vseh barv.“

Slovenski duhovniki v Italiji in na Tržaškem so torej z gornjo, soglasno izjavo, tako jasno opredelili svoje stališče, ki ga gotovo izpričujejo tudi z dejanji, da je vsak komentar odveč.

Dan združenih narodov

Za dan združenih narodov, to je 24. oktobra, ko so pred sedmimi leti v San Francisku podpisali ustavo Združenih narodov, je izdala avstrijska Liga združenih narodov sledeči oklic:

„Nikdar ne bo zamrl klic Avstrije po pravici do svobode. Več kot sedem let že čaka Avstrija na izpolnitev na konferenci v Moskvi slovesno ji dane obljube. Države, ki so članice Združenih narodov, so vprašanje državne pogodbe in avstrijsko pravico po neodvisnosti postavile na dnevni red glavne skupščine Združenih narodov. Ta svetovni forum bo ponovno priznal Avstriji pravico do svobode.“

Avstrija upa, da bo ta klic Združenih narodov na velesile prinesel Avstriji svobodo.“

NEHRU PROTI TOTALITARIZMU

Predsednik Indijske zveze v Združenih državah Singh je po radiu opisal indijskega ministrskega predsednika Nehruja kot „velikega demokrata“ in moža, ki se bo boril za človeško spodobnost in dostojanstvo. Dostavil je, da Nehru ne bo trpel nobene vrste totalitarizma in da je bil proti-komunist in proti-totalitarist vse svoje življenje.

Omenil je tudi, da so prehranbeni izgledi v Indiji zaradi suše letos zelo slabi.

Slovenska nova maša v Rimu

preč. g. Janeza Zdešarja, dne 11. okt. 1952

Slovinci so raztreseni po vsem svetu. In kjerkoli so, so med njimi tudi njihovi pastirji-duhovniki, pa tudi idealni fantje, ki kljub vsem težavam v tujini hočejo postati duhovniki. Radi vere so zapustili dom, kjer bi morali med domačimi doživeti višek vseh slovesnosti — novo mašo, pa v tej močni veri so v tujini dosegli svoj veliki cilj — duhovništvo. Tako je bilo letos poleg treh duhovnikov v Sloveniji, ene na Koroškem, ene v Furlaniji, še 11 slovenskih novomašnikov v Argentini, dva v Rimu (g. Ilc jo je imel po vzhodnem obredu) in eden celo v Hong Kongu na Kitajskem.

V Rimu je zavod „Germanicum“, kjer so že vedno študirali slovenski bogoslovci in jih je tudi sedaj več. Eden najuglednejših „germanikarjev“, ki je pa tudi po postavi največji, je Janez Zdešar, doma iz šentpetrske fare v Ljubljani. Njegova nova maša je bila v okviru velikih slovesnosti „Germanika“, ki praznuje letos štiristoletnico svojega obstoja in so se k tej slovesnosti zbrali premnogi bivši gojenci.

Sv. mašniško posvečenje je delil kardinal v petek, 10. oktobra. Cela vrsta mladih junakov je bila maziljena v germanikarski cerkvi za služabnike Kristusove. Ze itak prelepi obred posvečevanja je dosegel v krasni cerkvi, ob lepem petju in asistenci bogoslovcev čudovito polnost.

Izmed novomašnikov je bil prav preč. g. Janez Zdešar izbran, da ima v Germaniku novo mašo ob jubileju štiristoletnice, to je v soboto, dne 11. oktobra. Udeležili so se od vsepovsod zbrani germanikarji, med njimi 4 škofje, tudi celovski škof prevz. dr. Jožef Köstner, v Rimu živeči Slovenci in 30 Slovencev iz Koroške. Izmed sorodnikov je bila navzoča novomašnikova sestra Stana, učiteljica v Selah. Krasno koralno petje in vse dovršeno lepo, kar je v zvezi z novo mašo, nas je iz vsakdanjosti dvignilo med angelske zборе, ki prepevajo hozano Bogu, ki prvič po besedah novomašnikov pride prebivat v sveto hostijo.

Za Slovence je imel g. novomašnik posebej novo mašo v Kalistovih katakombah v nedeljo, 12. oktobra, ob pol osmih zjutraj, in sicer v najlepšem in najdragocenejšem delu katakomb, v papeški grobnici. Prav na kraju, kjer so maševali prvi papeži in kjer so bili kot mučenci pokopani v času krvavega preganjanja, poleg groba sv. Cecilije, na s krvjo tisoč in tisoč mučencev prepojenem svetem kraju, je skoro po dva tisoč letih ponovil krvavo Jezusovo daritev na nekrvav način g. novomašnik. Pridigal je g. mons. dr. Jože Jagodic, ki je v pomejnjem govoru pokazal na najbolj običajno sliko v katakombah — Kristus kot dobri pastir in želel novomašniku, da bi tudi on čim bolj v sebi upodobil tega dobrega pa-

stirja. Zelel mu je še posebej, da bi kmalu kot dober pastir mogel delovati med svojimi ovcami. Okrog 70 Slovencev se je zbralo pred novomašnikom (oltar je postavljen tako, da gleda mašnik proti ljudem). Zbor mu je zapel našo domačo: „Novomašnik, bod' pozdravljen“ in „Kraljevo znamenje križ stoji...“. Nikoli nismo tako živo občutili zmogoslavne moči križa kot tukaj. Križ stoji na obelisku, prenešenem za Nerona iz poganskega Egipta, križ, „naše edino upanje“, stoji v koloseju, kjer je bilo mučenih na tisoče kristjanov, križ na oltarjih mučencev v katakombah, križ na poljih in gorah, in na milijon krajih, križ se je po tristoletnem preganjanju prikazal cesarju Konstantinu in na njem napis: „V tem znamenju boš zmagal“. Katakomb nismo doživljali samo kot pokopališča, znamenja smrti, trpljenja in mučeništva, ampak tudi kot znamenje moči, vstajenja, zmogoslavnega veselja. In vseskozi se ponavlja daritev na križu, sv. maša, včasih nasrkvaj v katakombah, potem pa slovesno v cerkvah in na javnih shodih in kongresih. Kristus živi!

To je bilo največje doživetje slovenske nove maše v katakombah za novomašnika in njegove rojake. Zato pa so „Marija, skoz življenje“ zapeli tako navdušeno, da so vse druge skupine — narodnosti, ki so bile blizu, obstale in poslušale.

Po novi maši je vsem navzočim pripravil razkošen zajtrk ravnatelj katakomb, Slovenec g. dr. Blatnik. Tako veselo je bilo kot na domačih novih mašah in zato je privrela iz src naša domača pesem in tudi naša prelepa: „Nmač čez izaro...“

Čez noč —

Zemlja, včerej toplá še, zelena,
s cvetjem rožnim še posuta,
danes, kakor sivolasa žena,
brez smehljaja in brez čuta.
Slana tebe je čez noč odela,
vse prelesti ti je vzela...

Ptice, včera v sončni še višini
pevale ste ve nad logom,
danes samo slutim še v tišini
zadnji vaš žalobni: Zbogom!
Oh, čez noč so pesmi vse premile
v hladu slane utihnile...

Človek, včera v mladostni nadi
sanjal si o Vesni zlati,
danes kakor starček po livadi
vidim srečo te iskati,
Tudi tebe bo čez noč minilo —
vse bo v grobu utihnilo...

Valentin Polanšek

+ proš Andrej Truppe

Kakor vso slovensko Koroško tako je škofidolsko župnijo še prav posebno zadela žalostna vest, da so v Dobrli vesi, po krajši bolezní, prevideni s svetimi zakramenti, preminili, prej vedno zdravi, naš znameniti rojak, milostljivi g. Andrej TRUPPE, infilirani proš in župnik dobrolski. Doma pri pd. Gregorcu so bili v Novi vesi v župniji Skočidol. Umrli so v zdravilišču „Marija Pomagaj“ v Celovcu in so bili v soboto, dne 11. t. m., ob nedopovedljivo veliki udeležbi duhovnikov in vernikov položeni k trajnemu počitku, poleg drugih tam že počivajočih proštov v Dobrli vesi na Gori.

Bili so prej vedno zdravi. Dosegli so 69 let. Z njimi gre v grob ugledna osebnost Podjune in mnogozasluzni ter upoštevani

ud krške škofije. Dičili so jih razni izredni darovi dušnopastirske sposobnosti in uspešnosti. Žalujejo globoko za njimi že redki sorodniki z nečakom Lorencom Truppe pd. Gregorcem na čelu. Žaluje tudi bratranec, g. Jakob Špicar v Ljubljani, po vsej Sloveniji znani dramatik dr. Sketove Miklovc Zale. Žaluje njih službena in rojstna župnija, ter zlasti vsa Podjuna, da, vsa krška škofija, kateri je s to smrtjo zmanjkal zopet en, za sedanje čase tako potreben in tako nadarjen ter skušen višji dušni pastir.

Zadnje poti blagopokojnikove se je udeležilo iz domače fare precej zastopnikov. Naj tudi proš Andrej v lepi trdni rakvi na dobrolskem pokopališču mirno smrtno spanje spi!

Sprehod v zgodovino

Magdalenska gora je postala s svojimi izkopinami, ki segajo v dobo pred dva tisoč leti, znana ne samo po Koroškem in Avstriji. Vedno večje je število obiskovalcev iz inozemskih dežel, skupno število obiskovalcev pa je preseglo že število 35.000.

Ob podpori koroške deželne vlade je prevzelo vodstvo izkopavanja na Magdalenski gori ravnateljstvo koroškega deželne muzeja in njegov ravnatelj, vladni svetnik dr. Moro, ima pri tem uspešnem delu zlasti velike zasluge.

Z izkopavanji na Magdalenski gori so začeli pred petimi leti (leta 1948) in letos ob petletnici teh izkopavanj je mogoče reči, da je bilo res uspešno. To dokazujejo tudi izjave znamenitih raziskovalcev (n. pr. vodja izkopavanja pri Karnaku v Egiptu in znameniti arheologi iz Zgornje Italije), ki so si ogledali izkopnine na Magdalenski gori.

Poleg ravnatelja dr. Gotberta Moro-ja imajo pri odkrivanju zgodovine in življenja prebivalcev tega dela Koroške velike zasluge še: vodja izkopavanja univ. prof. dr. Egger, ga. univ. prof. dr. Kenner, dr. Vet-

ters, ing. Dollenz, dr. Pagitz, dr. Görlich, Georg Khevenhüller in še drugi.

Muzej na Magdalenski gori je bil v zadnjem poletju izredno bogato izpopolnjen. Je pa ta muzej v poslopju, ki je staro že preko 2.000 let. Zidovje je še dobro ohranjeno in je tako starinsko zidovje, danes severno od Alp že nemogoče najti. Temu starinskemu zidovju je treba le malega nadzidka, nakar bo mogoče zgraditi ostrešje. Tako bo tu nastal muzej, ki bo nekaj edinstvenega in bo gotovo v še večjem številu privlačeval obiskovalce iz vseh delov sveta, da si bodo ogledali to znamenito gorsko mesto iz časov Kelto v Rimljanov.

Letos so pri izkopavanju odkrili veliko poslopje, ki je bilo že pred 2.000 leti opremljeno s centralno kurjavo, odkrili so nadalje luksuzno opremljene kopeli, obširen prostor z zidanim prehodom. Znamenit je tudi na novo odkrit zidan podium, ki je bil najbrž podstavek kakemu spomeniku ali pa tudi kot vzvišen prostor. Važno je nadalje odkritje velikega prostora z doslej še neodkopano stavbo. Na zidovih so ostanki raznih pisarij, najbrž so to pisali vojaki, ki so tu stražili. Te pisarije pa segajo deloma že v krščansko dobo.

Mnogo je že odkritega na Magdalenski gori, mnogo skrivnosti pa je še zakritih. Gotovo pa je, da bodo večino teh skrivnosti mogli v prihodnjih letih odkriti, za kar so nam jamstvo uspehi zadnjih petih let.

Bolest, o zlata!

Jesensko ohlaja
obličje že gaja
bolest in molčanje —
In palo je vanje
vse moje veselje...
Umrle so želje
kot nageljnov cvet,
ki kitil je svet
vse dneve poletne,
trenutke prijetne.

Drhte se sklonim,
v molčanje — tožnost tonim...

Valentin Polanšek

ŠTISKALNICE ZA SADJE IN DROBILNIKE SADJA

kotle za kuhanje žganja — Brizgalnice za škropljenje sadja in poljskih pridelkov proti škodljivemu mrčesu — Agria-univerzalne stroje kupite najceneje v zalogi strojev in koles

Johan Lomšek

ZAGORJE — ŠT. LIPS, p. EBERNDORF
(Dobrla vas). Koroško Na željo cenik zastoj

Karel Mauser:

Jamnik

(29. nadaljevanje)

Na to se Peter pripravlja. Na ta poslednji boj, kjer bo Barbara v ozadju. Med Petrom in Lojzom bo samo zemlja in domača bajta. Oboje na zunaj mrtvo pa je živo kakor človek. Tedaj se bosta udarila. Poslednjič in za vselej! Vse kite v Petru so nategnjene.

Ves Jamnik sluti ta boj. Posebno Prosenar. Tako je na Petrovi strani, da kar trpi z njim. Lojz je že izločen. Ni več Jamničan. Dela z zemljo kakor s puščo. Mar mu je Peter gara, da se bo pretiral. Za vse sam. Lojz pa po Seličih tarbehuje in pri Štefanu pije.

Prav tisti čas je zapuščen Jamnik razburil nenavaden obisk. Prosenarjev brat, ki je bil za profesorja nekje v Ljubljani, je prišel po treh letih spet pogledat samotno gnezdo. Z njim je prišel starejši gospod, ki ga Jamničani še nikoli niso videli. To je bilo vrenja. Ženske so kar letale po vasi. Takale gospoda pa na Jamniku! Jezes, le kaj jih nosi todle? No, da je Prosenarjev prišel, še razumejo. Dolgo ga pa tudi ni bilo.

Koj drugi dan sta odšla s Prosenarjem h Kočarju. Zdjaj se je radovednost šele prav razvnela. Nekaj se kuha. Le kaj? Ko so čez čas odšli od Kočarja še k Rakarju, je bila pa že vsa vas v ognju.

Peter se je sam začudil. Prosenar je bil videti resen in je spočetka kar mendral.

„Pri Kočarju smo bili,“ je nazadnje le bleknil. „Tale gospod kupuje bajto.“

Zdelo se je, da je novico težko zvrnil iz sebe.

„Bajto kupujejo?“ je zazijal Peter. „Kočarjevo bajto?“

„No, gospod bi bil drugo leto za počitnice rad tukaj.“

Všec mu je, ker smo tako v kraju. Sem mislil že na tvojo bajto, pa se nisem mogel odločiti, da bi te prvega vprašal. In še tako je: kupuje samo bajto brez zemlje. No,

ko sem premislil, sem menil, da bi tudi zate ponudba ne bila slaba. Zemljo bi se lahko prodalo, bajto pa težko. Gospod bi jo preuredil...“

Petrove začudene oči so Prosenarja zmedle. Nič več ni vedel reči.

„Jaz ne prodajam,“ je skoraj siknil Peter. „Jaz nikoli. Lojz bi prodal.“

In se je splašil.

„Saj tudi Barbara ne prodaja?“ je vprašal mehko.

„Zdjaj ne,“ je rekla. „In tebe naj vprašamo. Dvanajst tisoč kron ponuja gospod. Mislim, da več Barbara nikoli ne bo dobila.“

„Več ne,“ je mendral Peter. „Več ne, pa je bajta več vredna.“

Tedaj ga je stari gospod potrkal po rami.

„Ne silim. Če bo eden ali drugi prodal, naj pove Prosenarju. Jaz sem prvi kupec. Kraj mi je všeč. Samoten je in lep. Morda se v enem letu kdo premisli, morda razmere kaj prinese.“

In so odšli. Pri vratih se je Prosenar obrnil:

„Ne bodi hud, Peter. Dobro sem mislil. Če bi se z Barbaro vzela in bi Lojz gnal na prodajo — no, saj veš — ti bi nemara rešil bajto in svojo zemljo. Barbarina bi pa tako ostala.“

Pa je utonil v vežo.

Peter je obsedel za mizo. Še kar naprej je strmel v vrata, čeprav je Prosenar že zginil.

Zdjaj so se vse misli zgnetle v eno samo točko: boj z Lojzom. Kaj mu Prosenar ne ponuja roke? Če prime zanj in če Barbara pristane, izplača Lojza. Potlej naj pobaše svoje cape in gre.

Prosenar ceni Rakarjevo beračijo na osemdeset tisoč kron. Veliko je in ni veliko. Barbarina bajta bi vrgla dvanajst tisoč kron, prihrankov ima osem tisoč. To je šele dvajset tisoč. Če bi podrl tiste macesne, bi vrgli nekaj tisoč kron. Morda ima tudi Barbara kaj na strani.

Zdjaj se Peter zgane. Računa brez Barbare. Že zdaj, ko niti govoril ni še z njo. Počemu naj ona proda bajto?

Ravno tako je privezana nanjo, kakor on na Rakarjevo.

Le zakaj je rekla Prosenarju, naj povpraša, kako misli? Ali se je mar v srcu že odločila, da bajto proda?

Čudno tesno je v Petru. Misel niha od Rakarja do Kočarja, od Kočarja do Rakarja. Nekoč se bo treba odločiti. Ko bo Lojz vse prignal do konca, bo ostala samo ena pot. Peter jo natančno vidi, kakor da je narisana na mizo. Pa jo gleda z zaprtimi očmi. Rad bi jo še odrinil. Pa je ne more, ker ima začetek že v srcu.

Barbarina ljubezen gori poleg njega in Peter nezavedno v svoji robotosti in nerodnosti čuti, da bo ravno Barbara tista, ki bo nazadnje vse odločila.

In mu je težko in sladko obenem.

Novica, da bi Barbara lahko prodala bajto, je plahutnila po Jamniku in kmalu spet ugasnila. Bolj je razmajala Jamnik ljubezen med Petrom in Barbaro. Ob Rezi in Lojzu so vsi samo zmigavali. Še Prosenar sam je Rezi namignil, naj si Lojza do dobra ogleda. Pije, na frdamano pije! In fabrika mu diši. Kakor da tam po fabrikah denar kar raste kot kurjice po Jamniku. Preteto je trd in znojen, tisti fabriški denar. So res ure, zvečer se umiješ in sedeš, kapljo krvi pa vsak dan pustiš v tisti umazaniji. Kaplja za kapljo, nazadnje si brez nje, rekó ti zbogom in potlej se ti svet zapre in ga ne odpahneš več. Nazaj k zemlji ne prideš več. Fabrika ti zleze v kosti in zemlje več ne dojameš. Tu je konec. Vlečeš se, Lojz bo nemara še pil, potlej zasanjal o jelovskih drvarjih. Takrat bo že vse prepozno. Jamničan pa bo na mestnem britofu pokopan.

Reza je bila kar jezna. Take marnje! Seveda, kar večno naj bi oba čepala tu na Jamniku in tarbehovala. V dolini je vsaj življenje.

Lojz je prilival olja. Slikal je dolino, da so Rezin oči kar sijale. Živeti v mestu! Izložbe, drugi ljudi, kino, cokelj še ne poznajo ne. Še z gospo jo bodo klicali. Tu na Jamniku je ne bodo nikoli in če bi živela todle sto let.

(Dalje prihodnjic)

CELOVEC

Nedeljska služba božja je ob pol deveti uri vsako nedeljo v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse.

Popoldanska pobožnost je ob nedeljah in praznikih ob 4. uri popoldne.

OPOZORILO

Opozorjamo na zvočno igro „Osojski spokornik“, ki jo bodo oddajali v radiu v soboto, 25. okt. ob pol sedmih zvečer. Godi se v Osojah na Koroškem in jo je po vsem znani Askerčevi baladi: „Mutec osojski“ napisal g. Jaka Špicer. Igrajo šentjakobčani.

VABILO

V nedeljo, dne 26. oktobra, ob pol 3. uri popoldne uprizori slovenska igralska skupina iz Špitala v Šercerjevi dvorani v Šmihelu pri Pliberku igro „Veriga“. Prijatelje dobre zabave od blizu in daleč prisrčno vabimo! — Na sporedu je tudi petje mešanega zbora.

METLOVA

Ze precej dolgo se nismo oglasili v „Našem tedniku“, da bi bralcem povedali zadnje naše dogodke. Zaradi slabega vremena so ljudje v skrbeh, kako bodo pospravili krompir in kako bodo napravili steljo.

Pa naj vam povemo danes še nekaj drugih novic, žalostnih in veselih.

Dne 25. julija so umrli Prunčeva mati. V zadnjih letih so veliko trpeli, imeli so odprte rane na nogah. Dne 27. julija smo jih ob obilni udeležbi velikega števila faranov pokopali na farnem pokopališču v Kazazah. Naj se draga mati odpočije od zemeljskega truda in naj ji bo Bog dobroti plačnik za vsa njena dobra dela. Prunčevi družini izrekamo iskreno sožalje.

Dne 5. oktobra sta si obljubila zakonsko zvestobo do groba ženin Anzi Komar, p. d. Štrithov na Metlovi in nevesta Pavla Opetnik, po domače Škrojančeva na Metlovi. Želimo jima mnogo sreče in blagoslova božjega na zakonski poti. Veselo svatbo sta obhajala pri Ilgu v Kazazah.

Dne 10. oktobra so umrli nenadoma v celovski bolnici stari Špicev oče. Dočakali so starost 74 let. Pogreb je bil dne 12. oktobra v Kazazah na farno pokopališče. Rajni oče zapušča ženo in pet odraslih otrok. Naj si rajni oče odpočije od zemeljskega truda in Bog mu bodi dober plačnik in dober sodnik. Špicevi družini izrekamo iskreno sožalje.

To naj bi bilo za danes. Pozimi bomo pa imeli, vsaj upamo, malo več časa, se bomo pa večkrat oglasili.

Sejalne stroje, pluge, brane

nudi pod ugodnimi plačilnimi pogoji

MAX TRAUN

PLIBERK — BLEIBURG, Kumeschgasse 14.

BELA

Stari ljudje pravijo pri nas, da bo letos huda zima. To sodijo po tem, ker je letos toliko miši, veliko os in podobnega mrčesa. To vse pa naznanja hudo zimo. Res nam hočejo letos miši vse požreti, zlasti pa krompir, katerega v naših hribih že tako ne pridelamo dosti. — Zimo smo pa tako že skoraj imeli, saj nas je letos že trikrat zapadel sneg, smo pa tudi deloma okrog 800 do 1000 metrov visoko nad morjem.

Toda za sedaj zimo pustimo, o tem bo še pozneje čas pisati, če bo res enkrat tu. Sedaj pa kaj drugega.

V torek, dne 14. oktobra, je bila blagoslovitev nove carinarnice na Jezerskem vrhu. Pred blagoslovitvijo je bila sv. maša. Ko so bile cerkvene slovesnosti končane, so prišli tudi sosedje na obisk in so si ogledali novo carinarnico. Drugače pa je bila udeležba pri tej slavnosti precej mala, ker je bilo hladno deževno vreme in na Vrhu ni nikdo rad ob takem vetrovnem in hladnem vremenu, če ni k temu ravno primoran.

Sicer je naš kraj popolnoma slovenski kraj, vendar pa moramo žal omeniti, da se poznajo tuji vplivi, ki nikakor ne vplivajo ugodno. Čudno je, da v nekaterih vernih naših družinah berejo protiverske in veri sovražne liste. Čudno pa je tudi, da v nekaterih slovenskih družinah vzgajajo svoje otroke v tujem jeziku. Preveč so naši ljudje pristopni besedičenju, da je slovenščina samo za manj vredne ljudi in da je za izobražene ljudi in za veliki svet samo nemščina. Toda število takih je zaenkrat med nami še razmeroma malo in upamo, da se zaradi njih tudi še ne bo svet podrl. Je pa

Pri nas na Koroškem

vendar pri nas še število onih, ki ljubijo svoj materinski jezik, veliko. Vsi ti pa naj bodo vzgled naši mladini, da naj spoštuje svojo materinsko slovensko govornico.

ČERGOVICE

Na obletnico posvečevanja naše Katarinske cerkve smo spremljali po prvi božji službi v zelo obilni udeležbi rajno Zilanovo mater Nežo Mišic, rojeno Verdnik, k zadnjemu počitku.

G. župnik so prišli na dom, kar pri nas sicer ni navada. Ravno tako pevci, ki so zapeli pri hiši žalosti „Mati se poslavlja“, nato so jo spremljali s psal. „Usmili se me“ in z molitvijo rožnega venca v Šmihel. Pri Likebovem križu je bila slovesna blagoslovitev krste, nato je zapel mešani zbor: „Nad zvezdami.“

V izvanredno velikem številu smo jo spremljali k zadnjem počitku. G. župnik so opravili ob asistenci g. kaplana Jančarja pogrebne obrede, nato je zapel mešani zbor: „Jaz sem življenje in vstajenje“ pod vodstvom Miha Sadjaka. Slovesno in veličastno je donela pesem preko grobov in množice, ko je bil polnoštevilen zbor zbran.

G. župnik so se poslovili od rajne Zilanove matere, ki je bila dobra, vneta, in pridna faranka. Ravno na današnjo nedeljo pred 44 leti sta bila prvič oklicana, da hočeta sprejeti zakrament svetega zakona in danes sta zopet oklicana, ko je bela žena smrt trgala zakonsko zvezo. Tako je bilo včasih in tako je in bo po božji volji. Zakon je bil blagoslovljen s šestimi otroci. Trije so majhni umrli. Sin Folt je prevzel že leta 1937 hišo. Sin Stanko je zaposlen v Jugoslaviji in hčer Ančka se je poročila k Benetku v St. Lipške Rute.

Veliko je trpela in marsikatero bridkost je morala prenesti rajna mati, posebno za časa vojne. Vse je prenašala vdano in potrpežljivo. S tem, da smo se udeležili v tako obilnem številu pogreba, smo izkazali samo svojo dolžnost. V teh 44 letih ni bilo cerkvenega pogreba in ne cerkvene slovesnosti, da bi ne bil navzoč Zilanov oče Jakob Mišic ali pa sin Folt in pomagal pri petju. Doma pa je mati lepo vse pospravila in krmila, opravljala domača dela, ki morajo biti storjena in zato smo materi za njih požrtvovalnost posebno hvaležni in se ji tudi zahvaljujemo. Znak te hvaležnosti je obilna udeležba in še več bi jih moralo biti pri pogrebu v znak hvaležnosti. — Kot zvesta hčerka sv. Frančiška III. reda se je s trpljenjem pripravljala na svojo zadnjo pot. Na vedno češčenje je bila zadnjič v cerkvi pri zakramentih in božji službi. V ponedeljek nato so jo misijonar Cvetko pripravili za smrt in osem dni nato so ji prinesli g. župnik zadnjikrat sveto popotnico. V 69. letu so zapustili Zilanovo domačijo, pa še veliko prežgodaj, ko pri hiši ni nobene ženske roke.

Zilanovemu očetu ter sinovom in hčerki naše najiskrenejše sožalje. Rajna naj počiva v miru.

LETINA

V nedeljo popoldne so prinesli sveto popotnico Mačkovi Jeri g. župnik, zvečer ob 1/2 12. uri je zaspala v Gospodu v 81. letu.

Jožefa Jera Vauče je bila rojena 8. marca 1872. Zadnja leta je bila priklenjena na dom. Velikokrat je sprejela svete zakramente in se vestno in pobožno pripravljala na svojo zadnjo pot. Zadnje dni je kot dobra hčerka III. reda sv. Frančiška okusila tudi bridkost trpljenja in bolezní. Popolnoma je obnemogla in sama slabost ter starost sta bili vzrok njene smrti.

V torek, 14. oktobra, smo jo spremljali k zadnjem počitku. Pevci so zapeli v slovo žalostinki: „Vse pod soncem hitro mine“ in pri odprtem grobu „Nad zvezdami“. Naj počiva v miru!

GORENČE

Na rožnovensko nedeljo, dne 5. oktobra, se je poročila v Celovcu Marija Poprat, po domače Lindlnova Mici iz Svete Radegunde na Gorenčah, ki je nastavljena v celovski bolnici kot bolniška strežnica (bolničarka = Krankenpflegerin). Ženin je Kurt Harich, ključavničar, doma na Zg. Koroškem in stanuje v Tessorodfu pri Celov-

cu. Svatba je bila na nevestinem domu. Mladoporočencema naše iskrene čestitke. Želimo jima na novi življenjski poti mnogo božjega blagoslova. Upamo, da se nevesta, čeprav je odšla zdaj v Celovec, ne bo izneverila svoji domači fari.

Letina je letos pri nas bolj slaba. Najpreje je spomlad in nato v poletju velika suša zelo škodovala zlasti žitu pa tudi sadju. Malo boljši so jesenski pridelki, zlasti repica. Le to nas skrbi, kako jo bomo dobili domov, ker neprestano nagaja slabo vreme.

ŠMARJETA V ROŽU

Redko se iz Šmarjete oglašamo, toda ne smete misliti, da spimo. Ne, tisto še dolgo ne. Gledamo z odprtimi očmi v svet pa tudi po fari, kako pridno delajo pa tudi pridno govorijo in presodijo vsakega do živega.

Odkar smo pokopali Rupovo mater, je smrt zapustila našo faro ter pusti sedaj živeti mlado in staro. Zato pa imamo druge skrbi in težave. Prišla je huda bolezen na svinje in jih kar dan za dnem nakladajo na avtomobile.

Ako pogledamo po fari, nas zaboli srce, ko vidimo, kako nekateri skrunijo nedeljo, še na kvatno nedeljo so delali. Če drugega ne, pa obirajo sadje, kakor da ne bi imeli za to delo dosti časa ob delavnikih. Kako se je izpremenila v tem naša fara, katero so včasih imenovali „zlato Šmarjeto“. Ako pa g. župnik kaj takega omenijo v pridigi — in ta opomin je njihova dolžnost — pa je že preveč in marsikomu tak primeren opomin že ni prav.

Premalo se zavedamo, da mi sami nismo nič in ne zmremo nič in da je le eden, ki vodi vsa naša pota in dela.

RUDA

Dne 12. oktobra popoldne je bila blagoslovitev nove enonadstropne Škofičeve hiše v Dolinji vasi, poleg nove občinske hiše. K tej slavnosti sta posestnika hiše, Franc in Jul. Rosenzopf, povabila daleč naokrog raztresene brate, sestre in vse vaščane. Po blagoslovitvi, ki jo je izvršil domači gospod župnik, so imeli istotam okusno pojedino. Pri tej priložnosti je govoril tudi domači g. župnik in je v svojem govoru naslikal nesrečo, ki sta jo gospodarja pred par leti imela s tem, da jima je ob priliki, ko je pri Škofju gorelo, tudi njima pogorela hiša in gospodarsko poslopje in kako sta si v par letih postavila nato novo. Najpreje sta si postavila gospodarsko poslopje in uredila nekaj sob, da sta mogla začasno tam prebiti. Dalje sta si postavila lepo enonadstropno hišo (stara je bila samo pritlična in je imela slammato streho), ki je skoraj lepša kakor nova občinska hiša.

Med pojedino so pevci prepevali nemške in slovenske pesmi. Nagovor in blagoslovitev pa sta bila v nemščini.

Ta hiša stoji, kakor že rečeno, poleg nove občinske hiše. Obe je delal isti mojster. Kar pa se tiče ometa, se mu je pri Škofičevi skoraj bolje posrečilo. Slišimo namreč šušljati, da so se na novi občinski hiši pokazale na ometu temne pege in da bo moral to mojster na zahtevo inženirja deželne vlade popraviti, kar bi pa mojstru vzelo velik del ali pa ves dobiček.

Ostale novice: V četrtek, dne 2. oktobra, je močan veter podrl občinskemu električnemu podjetju pri daljnovodu v Podgori (Unternberg) preko 10 drogov. Postavili so pa že naslednji dan nove in je električna luč spet posvetila.

Dne 8. oktobra sta se v Šmartnu pri Rudi igrala Špilerjeva dva otroka v starosti od 6 do 12 let in še en tretji otrok. Pri tem so metalni kamenje v granato iz vojnega časa. Ta je eksplodirala in oba Špilerjeva otroka sta bila težko ranjena. Prepeljali so jih v bolnico, kjer sta oba zaradi dobljenih ran umrla. Tretji otrok je bil le lažje ranjen.

ST. RUPERT PRI VELIKOVCU

Zahodno od Velikovca in St. Ruperta leži na vzvišenem prostoru kraj Ruštat, po slovensko bi rekli mesto miru.

Ustno izročilo pripoveduje, da se je pred davnim časom do tja razprostiralo mesto Velikovec in da je bilo tam pokopališče. Drugo izročilo pa pravi, da je bilo tam

mesto zase in da so imeli tam tudi svoj livarno. V tej naj bi bil pred več sto leti vlit šmarješki zvon.

Preko tega kraja, kjer stojijo sedaj le nekatere samotne hiše, pelje iz Velikovca proti Celovcu lepo izpeljana cesta, ki je sedaj po vojni zahtevala že več človeških žrtev. Zgodilo se je tam že več prometnih nesreč.

Taka prometna nesreča se je dogodila tudi pred kratkim. Iz Velikovca proti domu se je peljal Friderik Laškočnik iz Ruštata. Ko pa je po nesreči ravno na cesti padel, se je pripeljal motociklist in je motorno kolo zadelo Laškočnika tako nesrečno, da je bil takoj mrtev, medtem ko se motociklistu ni ničesar pripetilo.

Rajni Fricce, kakor smo ga imenovali, je bil veselega značaja. Bil je povsod priljubljen. Znak njegove pridnosti pa je njegova lepa hišica, ki si jo je skupaj s svojo ženo šele pred letom postavil.

Pokopali smo pokojnega ob izredno veliki udeležbi. Pogrebna opravila so opravili domači gospod župnik dr. Zeichen ob asistenci g. dekana Zebedina iz Vober. Cerkevni pevci so zapeli žalostinke na domu in ob grobu. Oba č. g. duhovnika pa sta se ob grobu poslovala od rajnega z ganljivimi besedami. Domači g. župnik je še posebej omenjal pohvalno njegove zasluge pri nabavi novih zvonov pri farni cerkvi. Za vso to se mu farani sedaj še enkrat zahvalimo in mu želimo, naj mu Bog podeli večni mir. — Zaostalim naše iskreno sožalje.

ŠTEBEN V PODJUNI

Kljub velikemu prometu se pri nas že dalj časa ni zgodila kakšna nesreča. V nedeljo, dne 19. oktobra, opoldne pa se je pripetila nesreča, kakor je pri nas že dalj časa ne pomnimo. In sicer sta se na državni cesti v vasi zaletela g. Jožef Kues iz Malčevsi vasi z motornim kolesom 250 cm³ in dvajsetletni Ferdinand Riepl, učenec glavne šole iz Štebna, s kolesom. Ferdinand Riepl je takoj brezzavesten obležal na cesti, medtem ko se vozačem z motornim kolesom razen majhnih poškodb motornega kolesa ni nič zgodilo.

Takoj so bili orožniki in zdravnik iz Pliberka na mestu. Dr. Otowitz je ugotovil prelom lobanje (Schädelbasisbruch) in pretres možganov, najbrž pa bodo še notranje poškodbe. Fanta so nato takoj odpeljali v deželno bolnico. Želimo mu vsi, da bi kmalu ozdravel!

ST. JAKOB V ROŽU

Kot vsako leto sva se podala z ženo v nedeljo na „povsodni semenji“ v St. Jakob. Žena je vesela, da je vsaj enkrat rešena kuhinje, jaz pa tudi, da pridem zastoj na „čisave župe“, prate in mošta. Letos sva morala že kar pošteno zavarovati proti mrazu in še „marelo“ sva vzela, da bi prestrašila vsakdanji dež. In res se naju ustrašil.

Da bi si zboljšala apetit in da bi tudi lepo petje slišala pa tudi, ker je krščanska dolžnost, sva jo prisopihala v cerkev. Pa kako sva se čudila: nič orgljanja, nič zborov. Sicer je bilo res lepo ljudsko petje, kot doma in drugod nikoli ne slišiva, odrasli in otroci, prav vsi so sodelovali. Sorodniki sem potem vprašal, kako da niti na ta dan ni orgljanja. Pa so mi začeli tožiti, da traja to že dolgo, da je dolgčas v cerkvi, da ni nobene razlike med petkom in svetkom. Zelo so bili užaljeni, da odgovorni nič ne uredijo. Povedali so mi, da je prejšnja orgelnistka, ga. Marija Nagele, celih 50 let vršila to lepo službo, sedaj pa je vsled starosti odpovedala in šla v zasluženo pokoj. Vsekakor je to izreden jubilej in bi zaslužila, da bi se ji oddolžili s kako proslavo. Šentjakobčani pa bi vsekakor zaslužili, ker vestno plačujejo cerkveni davek in dajejo za oferte, da bi jim vsaj včasih kdo na njihove orgle zaigral in da bi včasih tudi zbor zapel.

Drugo razočaranje je bilo pri pravi, ko nisem mogel z moštom zalivati. Niti enega litra ga namreč niso pridelali. Letos so pres tako udarjeni, da se mi kar smilijo. Spomladan mladansko slana jim je uničila popolnoma vse sadje. Niti najstarejši ljudje ne pomnijo, da bi drevje tako kot letos ne obrnilo niti enega sadu. Poletna suša je uničila krmo in zmanjšala pridelek žita, jesenska slana pa je popolnoma pokončala ajdovo Edino hrušče — krompir — so se dobro rezale, teh je pa več kot navadno.

V cerkvi so gospod kaplan oznanjevali naj kmetje darujejo za naše študente bogoslovce, jaz pa bi še predlagal, da pa drugih farah darujejo še kaj mošta in sadja za šentjakobčane, vsaj za moja žlahtna. Pa sem jih potolažil, da bodo imeli, ker je hrušč dovolj, tudi najboljšega suhega sadja dovolj — namreč klobas.

Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 4. strani)

CELOVEC

Kakor je iz osmrtnice na zadnji strani današnje številke „Našega tednika“ razvidno, je v Celovcu umrl v soboto, dne 18. X., fotografski mojster g. Anton Schöpf. Pokojni je bil imetnik zlate medalje za zasluge, častni občan celovškega mesta in častni načelnik prostovoljne požarne brambe v Celovcu.

Pokojni je bil znan zelo dobro tudi v slovenskem delu Koroške. Saj se je naše ljudstvo ob raznih slavnostih, ob porokah, ob novih mašah, ob cerkvenih in društvenih slovesnostih itd. vedno rado obračalo na njegova. Saj so bili splošno znani njegovi kakovostno zelo dobri fotografski izdelki. Že od leta 1903 je bil pokojni samostojen fotograf v Celovcu.

Po pokojnem bo prevzel fotografsko trgovino in fotografsko delavnico njegov sin Anton Schöpf, ki je tudi dobro izurjen v moderni fotografski umetnosti. Zato smo prepričani, da se morejo vsi z zaupanjem obratiti na novega lastnika fotografskega podjetja Anton Schöpf v Celovcu, kadar bodo hoteli imeti na kako domačo, cerkveno, šolsko ali podobno slovesnost posebno lep spomin v obliki lepe fotografske slike.

DVOR

(Birmanske slovesnosti). Po desetih letih je posetil župnijo Dvor dne 4. in 5. t. m. zopet najvišji vizitator škofije, prevzvišeni g. škof dr. Jožef Köstner iz Celovca. Pri dohodu ga je v imenu fare v izbranih besedah pozdravil njen bivši župnik in sedanjí soprovizor, g. France Kaleja, kakor tudi farni odbor in nekaj otrok s primernimi lepimi deklamacijami.

rožnega venca v zasebnem, družinskem in farno-svetnem življenju. Svetih birmških obhajil je bilo podeljenih 80.

Sledilo je birmovanje. Zakrament svete birme je prejelo 52 otrok, med njimi eden zamudnik iz zgornje Ziljske doline, ki je pa potem prejel sveto birmo posebej sam popoldne. Birmanje se je končalo s škofovim nagovorom birmancem in botrom oz. botrinjam. Popoldne istega dne je nadpastir z lepimi in vznesenimi nauki še počastil družinske matere z njihovimi malčki in večjimi otroki, katerim je nato podelil svoj škofovski blagoslov.

SVEČE — voščene sveče, sveče v paketih po najnižjih cenah v strokovni trgovini

SIEBERT

CELOVEC — Stauderplatz 8

Kar je pa zgodovinsko in tudi časovno nedosledno in novo, je to, da so vse funkcije — izvzemši par besed škofovih v slovenskem jeziku — in tudi zborovo petje na koru, opravili le v latinskem in nemškem jeziku. Sicer je bila vselej navada, da je v mešanih župnijah vsaj obredni red bil oznanjen v obeh jezikih, in da je krajevni dušni pastir ali dekanijstvo naprosilo, oz. določilo kakega sosednega duhovnika dekanije za birmsko pridigo v slovenskem jeziku. Ta je v naši farni pokrajini vendar že doma vseskoz od 6. stoletja in kjer tudi danes še ni iztrebljen!

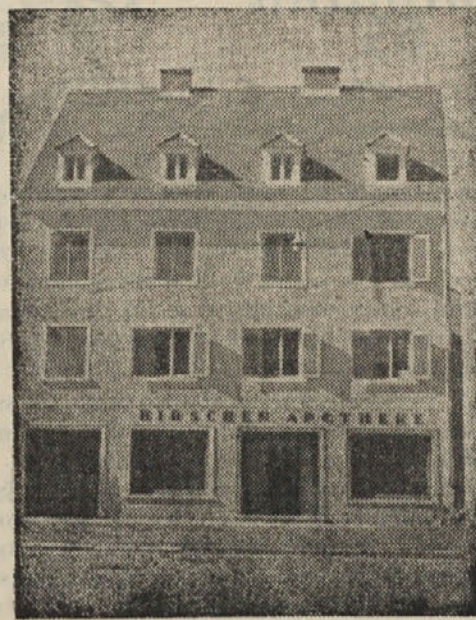
SKOČIDOL

Ko smo se komaj vrnili od nad vse ganljivega pogreba prošta Truppeja v Dobrli vasi, prinesejo nam vest, da se je po padcu z nekega zida smrtno ponesrečil 74-letni g. dr. Josip Marija KLOSE, ki je bival že leto dni v Vernbergu naše župnije. Bil je svojčas okrajni glavar v Šmohorju. Previden pa je bil v bolnici v Beljaku. Zapušča ženo, 3 sinove in eno hčer. Smrt je nepreračunljiva. Po trudapolnem delu v splošni blagor spavaj sladko! —

LODRON BELJAK-VILLACH

Prinaša po izredno nizkih cenah
ZIMNICE (modroce) z najboljšim bombažnim gradlom, tridelne \$ 344.50
PRESITE ODEJE, s prima
damast-klotom, 130x180 . . . \$ 198.—
svileni brokat, 130x180 . . . \$ 268.—
TEKAČI (Laufteppich), 70 cm . \$ 28.20
PREGRNJALA, rožasto blago . \$ 12.60
BLAGO za GARDINE, 75 cm . \$ 7.40
POSTELJNO BLAGO, tkano . \$ 9.80
BLAGO za RJUHE, 150 cm . . \$ 23.80

„Hirschen-Apotheke“

Ne samo Celovčanom, tudi vsem našim ljudem, ki prihajajo po svojih opravkih v glavno mesto, je že od nekdaj dobro znana in priljubljena lekarna „pri J E L E N U“. Ta lekarna je bila v posloplju ob šentruPERTSKI cesti. Med vojno pa je tudi to posloplje, kot nešteto drugih v Celovcu, doletela žalostna usoda, da so ga bombe razdejale.

Dolga leta je bila ta priljubljena lekarna v zasilnih prostorih, ob katerih so se gradile ruševine, a tudi v tej žalostni dobi je vsak, ki je vedel ceniti domačo lekarno, našel pot do nje. Po dolgih letih je posloplje sedaj obnovljeno in lekarna razpolaga z velikimi in primerno opremljenimi prostori, v katerih bo vsak naš človek hitro in prijazno postrežen. Največja zasluga, da je vendar le uspelo renovirati to posloplje z lekarno, gre predvsem seveda gospodu magistru GUNZER-JU. Ta je vsa povojna leta z osebnimi žrtvami zasledoval cilj, ki ga je zdaj dosegel: Obnovitev posloplja in lekarne.

Koroški Slovenci, ki prihajate z avtobusi v Celovec — tem je ta lekarna najbližja — pomislite: V zdravju je moč in hitra pomoč je največ vredna!

Načrte za obnovljeno stavbo je izdelal dipl.-arh. Ernst Wagner. Stavbena dela je izvedlo podjetje ing. V. Isepp, arhitekt in mestni stavbenik v Celovcu. Tesarska dela je izvršilo podjetje Peter Walder iz Celovca, Türkgasse, mizarska dela podjetje Ferdinand Strauss, slikarska dela tvrdka A. Felderer, steklarska dela tvrdka A. J. Willner, ključavničarska dela pa tvrdka Julius Weinländer, vsi iz Celovca.

Mestni stavbni mojster

Peter Walder

se priporoča za razna tesarska dela kakor tudi za lesene stanovanjske hiše, selišča, ostrešja itd.

Celovec - Klagenfurt, St. Ruprecht, Türkgasse 1

Arhitekt in mestni stavbni mojster

Ing. Vinzenz Isepp

Celovec - Klagenfurt

Schmalzbergelweg 6. Tel. 20-73

Slekarstvo in pleskarstvo — kameni emajl

A. Felderer

Celovec — Klagenfurt

St. Ruprechter Strasse 67. Tel. 48-37.

A. J. Willner

KLAGENFURT-CELOVEC

vošlo steklo — ploščato steklo
porcelan — keramika

Trgovina na veliko in požlahtnjevanje

Julius Weinländer

meh. delavnice konc. elektrik
CELOVEC — KLAGENFURT
Weidmannsdorfer Strasse 72

Ferdinand Strauß

stavbeno, pohištveno in portalno mizarstvo
Celovec - Klagenfurt - Süd
Rosentaler Strasse 119

Dne 27. oktobra je **CENEJSI SMO**

„Ursulamarkt“

pridite in obiščite nas

Kovtri, zelo lepi in trpežni, po izbiri
kom. \$ 148 — 168 — 188

Robci, barvasti, od \$ 4.— naprej

Tekstilna trgovina

ROLF KASSIG

Celovec-Klagenfurt, Benediktiner Platz 7

To je bilo na predvečer birmske nedeje. Nato je bil nauk za farno mladino ter opravilo za pokojne na pokopališču okoli farne cerkve s škofovim govorom o vernih dušah in dolžnosti naše pomoči za nje. Spremljal je prevzvišenega njegov novi tajnik, prejšnji župnik na Dholic, pč. g. Josip Kanduth, in nekaj duhovnikov iz sosedsstva. —

V nedeljo nato so sledila začenši ob devatih sveta birmška opravila s sveto mašo in škofovo pridigo o važnosti molitve svetega

hajalo zmagoslavje, sveti oče mi bo posvetil Rusijo, ki se bo spreobrnila in svetu bo podarjeno nekaj časa miru.”

V tej prerokbi je dvakrat govor o spreobrnitvi Rusije. Prvič samo pogojno: „Če se moje prošnje izpolnijo, se bo Rusija spreobrnila.” Drugič pa se sporoča spreobrnitev Rusije kot gotovo dejstvo: „Sveti oče mi bo posvetil Rusijo, ki se bo spreobrnila.”

Po tej prerokbi je spreobrnitev Rusije silno važna za usodo celega sveta. Dokler se ta spreobrnitev ne izvrši, bo Rusija širila v svet svoje zmotne nauke (komunizem) z vsemi slabimi posledicami, ki so s tem združene. Po zadnji vojni smo videli, v kakih izmeri je komunizem dejansko zmagal na vzhodu Evrope in v Aziji (Kitajska) in kolikim narodom danes vsled tega preti pogin.

Mati božja govori o vojnah, ki jih bo povzročila Rusija. Danes je pač vsakomur jasno, ki gleda položaj brez predsodkov, da vojne v Koreji in v Indokini neti Rusija in da je ta deželata tista, ki pri vseh mednarodnih konferencah zavira zedinjenje narodov.

Tudi preganjanja Cerkev, tako se pravi v tej prerokbi, bo povzročila Rusija. Pogled na žalostne razmere v naših od komunizma obvladanih sosednih deželah, kakor tudi na Kitajskim, kaže, kako natančno se je izpolnila ta prerokba.

Stotisoči bratov in sester po veri za železnim zastorom, ki so zaradi vere izpostavljeni najstrašnejšemu pritisku, potrjujejo besede Matere božje: „Dobri bodo mučeni.”

In potem napadi v komunističnem tisku in v radiu na papeža; procesi proti škofom,

duhovnikom, lajškim apostolom zaradi „špionaže v korist Vatikana”; zavestno napačna razlaga vsake besede, ki jo izgovori ali zapiše Pij XII.! Kako strašno se izpolnjuje vse, kar je Mati božja že leta 1917 naprej napovedala: „Sveti oče bo moral mnogo trpeti.”

Rusija je dejansko šiba božja, kakor je Mati božja že pred 35 leti napovedala.

Potem pa Marija pravi: „Nazadnje bo moje Brezmadežno srce triumfiralo.” Ona tudi napoveduje, kako bo prišlo do tega zmagoslavja. „Sveti oče mi bo posvetil Rusijo, ki se bo spreobrnila.” Mati božja torej čaka na posvetitev Rusije po svetem očetu. Potem bo Srednica vseh milosti razodela moč in dobroto svojega materinskega srca kakor še nikdar prej in posledica bo spreobrnitev Rusije.

Dne 7. julija t. l. je sveti oče posvetil Rusijo Brezmadežnemu srcu. V svetovni posvetitvi leta 1942 je posebej omenil Rusijo v sledečem odstavku: „Daj mir tudi onim narodom, ki so se ločili po zmoti ali neslogi, in posebno onim, ki Te častijo na prav poseben način, pri katerih ni nobene hiše, v katerih bi ne bila v časti Tvoja častita ikona (kip), danes mogoče skrita in hranjena za boljše dni. Pripelji jih nazaj v edini hlev Kristusov, k edinemu in pravemu pastirju.”

Ko smo februarja 1946 imeli priložnost, govoriti z Lucijo, smo jo vprašali, če ni bila s posvetitvijo celega sveta že izpolnjena prošnja Matere božje, naj se ji posveti Rusija. Lucija je odgovorila jasno: „Ne!” Rekla je: „Mati božja je terjala posebno posvetitev Rusije.”

Papež je izpolnil prošnjo Matere božje. Ta posvetitev Rusije Mariji je bila že

pred 35 leti napovedana pastirčkom v Fatimi.

Zdi se, da se danes izpolnjujejo besede skrivnega razodetja: „Ko bo dopoljenih tisoč let, bo satan izpuščen iz svoje ječe in šel bo ven, da bo zapeljeval narode na vseh štirih vetrovih zemlje.”

Ne satan, marveč Brezmadežno srce Marijino bo zmagalo.

„Sveti oče mi bo posvetil Rusijo, ki se bo spreobrnila.”

Pater Jongen ob koncu imenovanega članka priporoča štiri reči: Da se tesno oklenemo Marije. Drugič: molitev in pokoro. Tretjič: apostolat. In četrtič: da resno prispevamo za spreobrnitev Rusije. Dobesedno pravi: „Mnogo moramo moliti za spreobrnitev Rusije.”

V drugem članku v isti številki imenovane lista obravnava p. Jongen posvetitev samo.

Dne 7. julija t. l., na god sv. Cirila in Metoda, je naslovil sveti oče na „vse ruske narode” apostolsko pismo.

Papež prosi Marijo za pomnožitev vere v Rusiji. Za zmago nad sovražniki vere. Za nraštveno čistost. Za mučeniški pogum. Za prostost in mir. Za spreobrnitev voditeljev ruskih narodov. S tem položi papež vso bodočnost Rusije v Marijine roke.

Papež pravi narodom Rusije: „Nadaljujte torej, kakor ste navajeni, da častite Marijo z gorečo ljubeznijo, da jo goreče ljubite.” — Papež je posvetil Rusijo Mariji s temi le besedami:

„Kakor smo pred nekaj leti posvetili ves človeški rod Brezmadežnemu srcu deviške Matere božje, tako hočemo zdaj izročiti in posvetiti vse narode Rusije na prav poseben način taistemu Brezmadežnemu srcu.”

Ali se bo Rusija spreobrnila?

Spreobrnitev Rusije je silno važna zadeva za ves svet.

V Solnogradu izhaja zdaj že tri leta Marijin list „In Dienste der Königin” (V službi Kraljice). List izdajajo holandski patri iz reda Sv. Grinjona Montfortskega. Urednik lista je p. H. Jongen. List je branja vreden. Naroči se pri: Marianisches Sekretariat St. Gringnion von Montfort, Salzburg, Alpensiedlung. Stane na leto 12.— ali pa 16.— S. (16.— S je tzv. „Gönnner-Abonnement.”)

V oktobrski številki piše urednik p. Jongen o spreobrnitvi Rusije. P. Jongen piše:

Ko smo februarja 1946 obiskali Lucijo, smo jo vprašali: „Ali je Mati božja res imenovala ime Pij XI.?” Odgovor se je glasil: „Rekla je: Pij XI.” — Mati božja je v Fatimi tudi eno ljudstvo imenovala z imenom, namreč Rusijo. Pri znani skrivnosti, ki jo je sporočila otrokom pri tretji prikazni, igra ta deželata veliko vlogo. Takrat — bilo je 13. jul. 1917 — je Marija rekla:

„Prišla sem prosit, da se Rusija posveti mojemu Brezmadežnemu srcu in da se vpeleje zadostilno obhajilo prvo soboto v mesecu.”

Če se moje prošnje izpolnijo, se bo Rusija spreobrnila in mir bo prišel. Če pa ne, bo (Rusija) razširila svoje zmotne nauke v svet in bo povzročila vojne in preganjanja Cerkev. Dobri bodo mučeni, sveti oče bo mnogo trpel, več narodov bo uničenih.

Nazadnje bo moje Brezmadežno srce ob-

Za našo mladino

Dekle današnje dobe

Zivimo v modernem času. Ta čas zahteva za svojo dobo modernega človeka in moderni človek seveda zahteva zase življenjsko raven tako, na kateri si sežejo v roko preljube družice: premožnost, udobje, uživanje; pač po smislu posvetnosti kompletno življenje. O, kaj vse moda od človeka zahteva: Elegantno stanovanje, obleko, ki strogo odgovarja modi, letnemu času in liniji; barve obleke morajo harmonirati med seboj in zlivati se morajo k barvi las in oči. Večkrat modna ženska tako zaslužji, da ji vzame zdravó razsodnost in svobodo, izbirati po osebnem okusu se pravi sprazniti vse predalčke njene in tudi moževe denarnice. Tako je ženska slepa sužnja mode. Moda, neroda — pravi ljudski pregovor.

Resnica pa je, da pametna, dostojno moderna obleka, ki je prikrojena po vseh predpisih fines, daje človeku eleganco, gracioznost. Seveda mora odgovarjati stanu in premoženjskim razmeram. Žensko, ki se površno, neokusno oblači, gledamo z neprijetnim občutjem. Ako se v boljši družbi znajdeš v kraju kmečke preprostosti, te tare občutek manjvrednosti. Današnji svet je zelo kritičen, zato se ženski spol prav po-

Za naše otroke

STAREC IN SMRT

Neki starec je nabral drv v gozdu in jih hotel naložiti na svoj hrbet. Imel jih je nesti zelo daleč. Potrt je odložil težko breme in dejal:

„Oh, če bi prišla smrt!“ Smrt je prihitela. „Tu sem,“ je dejala. „Kaj mi hočeš?“ Starček se je prestrašil smrti in odgovoril: „Pomagaj mi naložiti drva na moja pleča.“

Domača vas

Sredi polja me pozdravlja ljubljena domača vas, okna gledajo zaspano, z line vzdigne zvon svoj glas.

Okrog hiš stoje drevesa, ki spomladi nam cvetó, ki poleti dajo senco in jeseni jabolk sto.

Konja dva pa hrzetata, voz ropče in skaklja, fantič s svojim bičem počí, stari atej se smehlja.

Lipica na vaški gmajni, mirno gleda na ljudi, ve za žalost in veselje ter narahlo zašumi.

R. Vouk

DRAVA, SAVA IN SOČA

Drava, Sava in Soča so sestre. Nekdaj so se menile, katera bo prihodnji dan prišla. Zvečer Sava in Soča zaspita. Drava pa se le potuhne in kmalu začne tiho teči naprej. Ko se Sava zjutraj prebudi, opazi, da se Drava že vali proti morju. Zato se tudi sama jezno spusti v uren tek. Nazadnje se predrami Soča: ko vidi, da sta jo obe sestri ukanili, predre na nasprotni strani s silovito močjo gorske stene, se srdito zažene skozi skalnate soteske in dospe prva v morje.

Ta pripovedka nam dobro opisuje značaj treh poglavitnih slovenskih rek. Drava se vali tiho in potuhnjeno, bistra Sava dere; obedve napajata Črno morje. Soča pa urno bobni skozi skalnate struge goriških gora v Jadransko morje.

seбно trudi, da stopi pred te kritične oči tak, da se uveljavi, žal največkrat samo po svoji zunanosti. Mi pa ne smemo služiti modi, ki nas potem vodi v norosti, marveč mora moda nam služiti v to, da stopimo v javnost z občutkom samozavesti, v formi popolne elegancije.

K pravi eleganci spadata pamet in pravilna usmerjenost duha. Obleka je samo rahla zunanja lupina jedra. Dekle, ki se obleče po predpisih mode, obnaša pa kot razposajenka, je kot lepa vaza brez dehtenih rož. Ni vse zlato, kar se sveti. S premnogim govorjenjem in dviganjem kodraste glavice ljudi ne prepričamo, da smo modri. Prevzetno obnašanje ni umetnost ne učnost. Prava eleganca je odraz modre duhovitosti, obdane z dostojno in pristojno, iz harmoničnih barv tkano haljo, kateri pravimo „obleka“ — ki naj dopolni človeka. Modrost, učenost je nekaj duhovnega pa je nekaj tako močnega, da oblikuje človeku obraz in uravnava vse njegovo dejanje. Vernost pa je krona vseh njegovih vrlin in zanesljiva vodnica na poti življenja v moderni dobi. Vernost mora kazati pravo smer tudi lahkokrili, nestalni vili — modi.

Moderna dekleta v današnji dobi rade rabijo šminko, da bi z njo dovršile lepoto obraza. Pa ta šminka se v enem trenutku da zbrisati in pokaže se pravi obraz. Lepa čustva, blago hotenje, zadovoljno razpoloženje po dobrem dejanju, srčni mir in samovzgoja v krepko voljo, ki vodi misli, besede in dejanja v visok nivo čistega, polnovrednega življenja: to je tisto čudo, ki da obrazu pravi in plemeniti izraz. V takem obrazu gledamo nekaj skrivnostnega, močnega in blagega — vsa lepa duša mu živi in sije v očeh in mi prav radi gledamo v to nebeško zrcalce, ker ob tem siju obogatimo na dobroti in pravi ljubezni.

Dekleta, vaši mladostni lepoti bo pristojal izraz, ki sočloveku prikazuje sliko vašega vernega življenja doma, na polju in na vseh vaših cvetočih poteh. Trudite se za pravo in potrebno izobrazbo, katero od vas zahteva vaš stan in življenje v tej dobi, ki postavlja na oder mode človeka, oblečenega z enostransko eleganco. Dovršena lepota, ki sije iz duše in katere sila narekuje oblike elegancije, naj sije iz močne osebnosti vsakega slovenskega dekleta.

Milka.

Lesičjak

Koroški ljudski pesnik in pevec (3. nadaljevanje)

Včasih se je Lesičjak tudi nad svojo ženkico razjezil, kajti zelo rada mu je uhajala. „Veš,“ pripoveduje Lesičjak sam, „moja prva ženka, Bog ji daj sveta nebesa, je bila zelo zamerljiva. Neko jutro ji ni bil moj načrt za tisti dan prav po volji, pa jo zgrabi taka jeza, da kar hitro poveže svoj punkelj in že je naprej. Jaz pa tebi nič meni nič za njo, seveda tiho, brez vsakih besed. — Proti Podjuni (vasi) jo je mahnila in jaz tudi. — Parkrat se ozre nazaj, toda gre kar naprej, jaz pa za njo. Ko pa sva prispela do Hudičeve peči (Vel. peč, predno prideš v vas Podjuno), tam se ona zopet ozre in zarjuje: „Kam pa greš?“ Jaz pa ji mirno odgovorim: „Kamor ti, tja tudi jaz, saj sem vendar tvoj mož. Žena in mož pa morata biti vedno skupaj.“ — Kakor da bi obstala sapa, ni rekla nič več. Čez nekaj časa pa pravi: „Greva domov“ in sva tudi šla.“

To pa ni bilo prvič in zadnjič. Še enkrat je poskusila. Takrat ji je pa Lesičjak sedel na punkeljc. „Sedaj pa nesi še mene, ako me moreš,“ pravi navihani Francl. Bil je seveda pretežak, pa si je raje premislila. Potem je bilo pa dobro tako dolgo, da je hudo zbolela in ga za vedno zapustila:

Zauberbo žensko sem imel
Bog je njej ure preštel.
Po dolgem življenju
in trpljenju jo je k sebi vzeli.

Pustila mi je dvojce otrok,
varuj jih usmiljeni Bog,
da bi zdravi, veseli,
dolgo hodil po zemlji koroški okrog.

Nato se je leta 1898 drugič poročil. Kako se mu je tu godilo, poslušajmo Lesič-

GOBANC

Pri Gobancu se reče kmetiji v Spodnji Lepeni, grapi tam pri Železni Kapli. Pred leti je gospodaril na tej lepi kmetiji gospodar, ki je imel vedno denarja več kot dovolj — srebrnega in zatega. Privoščil in kupil si je, kar ga je veselilo, zakaj vedel je za zaklad na visoki, zijalk bogati Olševi. Našel je nekoč, ko je šel na Olševo po „Marijino mleko“ (neke vrste apnenski prah, ki se najde v votlinah gore), katero so kmetje rabili kot zdravilo za živino, v neki zijalki tri škafe, do vrha napolnjene z zlatom, srebrom in z navadnim denarjem. Vzel je iz vsakega škafa eno pest, si zapomnil kraj in jo hitro sekal domov.

Počasi je pokazal, da je bogat. Zmiraj, ko mu je namreč zmanjkalo denarja, je šel ponoči ponj na Olševo. Pustil je razglasiti, da bo plačal hlapce in dekle kakor nobeden v deželi. Vsi hlapci in vse dekle daleč okrog so hotele služiti pri Gobancu, ker je res držal, kar je bil obljubil.

Bogastvo pa naredi človeka prevzetnega

in neprevidnega. To je moral spoznati tudi Gobanc, ki je marsikaterega užalil ter celo dolge noči popaval po gostilnah Kaple. Neka dne se je spet podal v trg. Pozno ponoči je pijan sedel v gostilni. Bahal se je, da kupi, če hoče, celo Kaplo. Pa ga je eden vprašal, od kod ima toliko denarja. Tedaj se je Gobanc zasmel. Od veselja je začel rajati in je pel: „Rajsasa, hopsasa, Olševa se 'ma.“ Ljudje so ugibali, kaj te besede pomenijo; eden pa je rekel: „Gotovo ima kakšen zaklad na Olševi!“

Ko je Gobanc spet šel na goro, ni našel več zaklada v „dobri luknji“. Preiskaval je je ves dan, a zastonj; o zakladu ni našel nobene sledi. Ta je izginil, ker kmet tajnosti ni znal zase obdržati. Votlino pa je odslej imenoval „huda luknja“.

To pripovedko še danes pripovedujejo po Remšeniku, Lepeni, Koprivni, Podpeču in Lobniku.

Po ljudstvu zapisal
R. Vouk.

NAŠA MUCA

Muca, ti si pa hinavka,
vsak otrok te že pozna,
zlasti naša mala šlavka,
kadar se s teboj igra.

Nekaj časa se dobrikaš,
vdano ližeš mi roke,
kar nenadoma pa zasikaš
in pokažeš mi zobe.

Taco stegneš in udariš,
da priteče kri iz ran;
neusmiljeno mesariš
drobne ptičke dan na dan.

Drzna si in krvoločna,
kar zagradiš, zadaviš. —
To je prav, da nisi močna,
pocoptam, pa že bežiš.

Sveti se ti črna dlaka,
če pogladim te z rokó;
kakor da peklenska spaka
vate prišla je z nočjó.

Prav tako hinavec laže,
spredaj liže kakor ti,
zadaj pa mi kremplje kaže,
da jih vame zasadi.

Limbarski

PO SVETU

Tajni preizkusi v Avstraliji. Na otočju Monte bello je eksplodirala prva angleška atomska bomba. Oblak dima je dosegel v 4 minutah višino 4000 metrov. Stroški znašajo „le“ 8400 milijonov šilingov.

Nekatera glasila civilnega letalstva so poročala, da se bodo posluževali letalski piloti po vsem svetu svojega lastnega „mednarodnega letalskega jezika“. Svetovni letalski jezik mora biti predvsem jasen, nedvoumen in jednat, da bo lahko razumljiv in fonetičen. Glede na vsa ta in podobna vprašanja bodo napravili poskuse v laboratorijih ter v praksi na letalih in na zemlji.

Cez 25 let bomo potovali na luno. Werhner von Braun, eden najvidnejših strokovnjakov na področju raketnih izstrelkov je objavil v ameriški reviji „Colliers“ članek, v katerem zatrjuje, da bo prva eksplozija na luno odposlana čez kakih 25 let.

Tržaški slovenski srednješolci so dosegli na področju risanja časten uspeh. Zato bodo dijaki slovenske šole v Trstu letos sodelovali pri mednarodnem tekmovanju za najboljšo mladinske risbe v Delhiju v Indiji. Tam namreč prirejajo nekaj let mednarodno razstavo mladih slikarjev z vsega sveta in izbranc slike nagrajuje predsednik indijske republike.

Letos je zapustilo 84.000 šolske mladine v Avstriji ljudske šole. Drugo leto bo doseglo to število 124.200 in leta 1954 celo 131.300. Potem pa bo število zopet padlo.

Ljudsko štetje lanskega leta je ugotovilo 340.000 mladine med 14. in 18. letom, od katerih dela ali pa jih obiskuje šole 279.000. Kljub temu, da je še precej mladine v kmetijstvu zaposlene, je statistika že lansko leto pokazala 30.000 brezposelne mladine.

Steklene vodovodne cevi. V Rusiji so poskusili nadomestiti železne cevi s steklenimi. Kakor so poskusi pokazali, imajo steklene cevi nekatere prednosti pred železnimi.

ZA BISTRE GLAVE

Rešitev iz zadnje šte. „Našega tednika“: 12. Jer dec. — 13. Ura. — 14. Nikomur, saj nima oči.

V.

15. Po hosti vpije, pa nima ust —> 16. Odrezná zvezan, vkriž djan, bičan, tepen, ni Bog, pa bo Bog—? 17. Kdo svoje hiše še nikdar znotraj ni videl?

ZA SMEH

„Kako pa to, gospod Stisne, da pijete vi kavo vaša žena pa vino?“

„Veste, gospod Grabljevec, to je tako: kadar pijem pivo, jaz ne poznam mere, kadar žena kavo pa ona ne. Da pa pri teh slabih časih preveč ne zapraviva, sva pijata menjala.“

Vrhunec raztresenosti.
„Kako čuden prstan imaš na roki.“ „Dal mi ga je profesor, da se naučim nalogo.“ „Pa si se že naučil?“ „Je pozabil dati nalogo.“

(se nadaljuje)

Kako nastane humus (črna zemlja)?

Oglejmo si danes nekaj primerov, kako nastanejo iz rastlinskih odpadkov črnične snovi, kako poteka vrtničenje.

Že pri gnitju rastlinskih in živalskih snovi opravljajo važno delo razne višje in nižje živi. Tako razne vrste mravelj, hroščev, žuželk sploh ter raznih bakterij. Te pravljajo iz organskih snovi anorganske, zlasti ogljikov dvokis, vodo, amonijak. To velja zlasti za rastlinske odpadke. Pri gnitju živalskih ostankov začno prvo delo bakterije, pridružijo se jim žuželke, zlasti različni hrošči in razne glive, ki povzročajo vretje. Tudi črvi in črviči, muhe ter pravičali itd. Tudi mnoge žuželke, ki se sicer ne hranijo z gnijočimi snovmi, najdemo na gnijočih ostankih. Tam je namreč velikansko število mušjih ličink, ki si jih z velikim tekom privoščijo. Vse to pa zemlji še ne da v posebni meri črnične. Veliko važnejše je:

Vrtničenje (humifikacija) To se vrši vedno tam, kjer je dovolj rastlinskih in več ali manj živalskih snovi, pa dovolj vlage in zraka. Navadno začno tudi tu prvo delo bakterije, ki se kmalu lotijo odpadkov. Zanimivo je, da je delovanje mnogih višjih živali odvisno od delovanja bakterij. Čim bolj so odpadki predelani po bakterijah, tem uspešnejše je nadaljnje delo višjih ži-

tih, šele v tretjem letu je popolnoma vrtničeno.

Lotijo se listja najprej bakterije. Ako preiskujemo listno steljo, najdemo v njej zastopnike raznih pršic, odskočnikov, črvov, počasnežev, kotačnikov itd. Čim bolj je stelja razkrojena, tem več je pršic, odskočnikov in stonog. Ko je skoro popolnoma razkrojena, se jim pridružijo črvi, obenem pa izginejo zgoraj naštetih živali.

Tudi pri razpadanju in vrtničenju lesa opravljajo imenovane živali važno nalogo. Seveda je važno, v kakšnem stanju je les ob sečnji. Če smo drevo podrli v jeseni, je spomladi štor tako daleč predelan, da se ga morejo lotiti razne žuželke, glive, pršice, črvi itd. Najvažnejši so hrošči, med njimi zalubniki, njihove ličinke, razne mravlje brzci itd. Seveda gre vrtničenje počasi. Po treh letih odpade lubje in to vsaj na južni strani. Kasneje se to zgodi na severni strani štora. Na njem se naselijo modre alge, lišaji, mahovi, ki začno preraščati ostanke drevesa. Tudi večjih gob ne manjka. V obojih, v mahovih in gobah, se naselijo žuželke. Te začnejo gnojiti vrhne plasti lesa, kar omogoča, da se naselijo na njih razne ličinke muh, ki predelujejo les v neko mehko, rjavo snov. Njena vlaga napaja ostali les, ki izgleda rumen.

V mahovih in lišajih prebivajo najrazličnejše drobne živali, ki sodelujejo pri razkrojanju lesa. Tudi črve najdemo v njih. V rovi, ki so jih napravili večji hrošči v les, prodirajo manjše živali v njegovo notranjost in ga uničujejo.

Pa ne le od zgoraj, temveč tudi od štorovih korenin sem se začne razkrojanje. Zlasti so zaslužne za to delo živali, ki jim prija vlaga (razne pršice, odskočniki, stonoge itd.). Te živali zdolbejo štor od znotraj ter se združijo z onimi živalmi, ki so dolble od zgoraj. Posledica je valjasta votlina v štoru. Črvi, zlasti deževniki, pridno sodelujejo in prinašajo rudninske snovi iz notranjštine tal na površino v valju. V njem se naselijo mnoge živali, zlasti žuželke in med njimi predvsem hrošči, ki iščejo zavetja. Seveda živali razkroj nadaljujejo, dokler tudi stene štorovega valja ne popustijo in se ne zrušijo. Ostane le še majhna vzpetina, ki jo preraščajo mahovi.

V tleh živeče živali ne sodelujejo le pri prvih začetkih tvorbe črnične zemlje, temveč nadaljujejo svoje delo leto za letom obenem z razvijajočo se rastjo na zemeljski površini. Torej ne le tvorba, ampak tudi ohranjanje rodovitnosti zemlje je v veliki meri njihova zasluga.

Prispevki in posojila za gnojnične jame

Letos spomladi je razpisala Kmetijska zbornica pogoje za priznanje prispevkov in posojil za ureditev gnojničnih jam. Na ta razpis se je oglasilo 1015 prosilcev iz vseh delov dežele, ki bi želeli pod pogoji, ki so označeni v omenjenem razpisu, urediti gnojnične jame še letos.

Vsi oni, ki so, oziroma še bodo izpolnili te pogoje, bodo dobili pri ureditvi gnojnične jame enotni prispevek v višini 49 šillingov za vsak kubični meter vsebine gnojnične jame.

Tudi za ureditev odtočnih kanalov iz hleva bo priznan gotov prispevek. Za ostale izboljšave hlevov, za obnovo oken, vrat, prepračevalnih naprav, stropov itd. pa ne bodo priznani nikaki prispevki.

Ker je še nekaj sredstev iz ERP-kreditov na razpolago, bodo upoštevane tudi one prošnje, ki niso bile vložene do predpisane roka, to je do 26. aprila letos. Zato pa je stavljen skrajni rok 1. novembra t. l. Do tega dne morejo zaprositi za prispevek še oni, ki se do sedaj še niso oglasili, so pa že ali bodo še letos uredili gnojnično jamo po predpisih kmetijske zbornice.

Kdor je pravočasno zaprosil za prispevek za ureditev gnojnične jame in je to že iz-

gotovil po dobljenih navodilih, naj to javi takoj, najkasneje pa do 1. novembra Deželni kmetijski zbornici v Celovcu. Priložiti je vse potrebne priloge (uporaba materiala, načrt, računi, uporaba lastnega materiala in seznam lastnega dela). Prošnje, ki bodo dospele po 1. novembru, ne bodo več upoštevane.

Razen že omenjenega prispevka je mogoče dobiti v slučajih, kjer kmet ne more plačati nastalih stroškov za ureditev gnojnične jame, tudi še posojilo in to do največ 7200 šillingov. Prošnje za priznanje tega posojila je poslati okrajni kmetijski zbornici najkasneje do 10. novembra t. l. Za posojilo naj bi prosili predvsem oni kmetovalci, ki nameravajo urediti gnojnično jamo prihodnjo pomlad, preko zime pa bi pripravili vse potrebni material (gramoz, železo, cement). Ker je vsota ERP-kreditov za ta namen razmeroma velika, bodo mogli dobiti posojilo vsi oni, ki se bodo za to zanimali. Ker je urejeno gospodarstvo z gnojem pogoj za donosno kmečko gospodarstvo, priporočamo vsem, naj se pravočasno za omenjeno posojilo zanimajo in naj pravočasno vložijo prošnje na pristojno okrajno kmetijsko zbornico.

Našim gospodinjam

Samovzgoja

Ob koncu šolske dobe opazi mati, ki pozna svojega otroka do najnežnejših tančin in najglobljih globlin, da se je poleg telesnega razvoja izvršil preokret tudi v duševnem življenju otrokom. Iz otroka raste polagoma mladenič, mladenka.

V mladeniču in mladenki se oglašajo v nejasnih čustvih hrepenenje po neki neumljivi lepoti življenja, želja po vzvišenih idealih. Nastopila je doba mladostnega kipevanja, doba prve ljubezni, v kateri se kaže gibanje srca na ganljiv, a često tudi na smešen način. Da se vzame tej dobi nevarnost, potrebuje mlad človek skrbnega telesnega in duševnega negovanja in modrega, nevsiljivega vodstva.

Telesni vzgoji bi bilo v tej dobi posvečati večjo pozornost kot se to navadno godi, ker je telesna vzgoja pogoj in opora duševne vzgoje. Razvoj telesa napreduje najhitreje v prehodni dobi. Zato potrebuje telo v tem času hrane, ki ima dovolj redilnih snovi, da nadomesti moči, ki se porabljajo na dvojen način, namreč z delom in rastjo. Preveč mesnih jedi dajati ni umestno. Zelenjava, močnaté jedi in sadje je v tej dobi primernejša hrana. Alkohol vpliva v tej dobi izredno škodljivo na telo in zelo utrudljivo na dušo. Urejeno delo, primeren počitek, bivanje pod milim nebom, gibanje in telovadba, kopanje, plavanje — spadajo k posebnim vzgoji telesa. Na ta način ostane prekipajoča telesna moč v pravem tiru. Obvlada telesa pa podpira in pospešuje tudi obvlado duha.

Vzgoja ima v tej dobi zelo težavno nalogo: mati naj pojasni otroku s primernim poukom medsebojno razmerje obeh spolov. Smotno ji je voditi otrokovo domišljijo, razum in voljo, da se izpremeni prirojena nedolžnost in nepokvarjenost v zavestno krepkost, v stanovitno dušno in telesno čistost.

Krščanska mati, ki je bila svojim otrokom do tistih let, ko so odrasli, to, kar jim mora biti: mati voditeljica in prijateljica, ostane tudi naprej v tesni zvezi z njimi.

Doba, v kateri živimo, se v marsičem razlikuje od starih časov in prav v tem obstoji za mladino pred durmi v življenju velika nevarnost. Zato potrebuje mati kot vzgojiteljica novega rodu času primerne izobrazbe, ki odgovarja zahtevam verskonravnega in tudi socialnega in državlanskega življenja. Če ostaja mati v starem tiru, izgubi ves vpliv na sinove in hčere, ki vstopajo v življenje. Če pa mati novodobno življenje jasno motri in tudi razumeva, bo zavzela mladina tudi pod materinim vplivom pravo stališče.

Z mrzlično naglico živimo nekako vsakdanje, prevsakdanje življenje. Škoda tega vrvenja more le pravo družinsko življenje prepričati. Središče družinskega življenja pa je mati, ki skrbi s tiho domačnostjo in materinsko ljubeznijo za protivno utež vsej

povnanjenosti družinskih članov, zlasti do- raščajočih sinov in hčera.

Za to svoje delo mora mati uporabiti vse pripomočke, ki jih je prinesla iz svoje mladosti, a tudi one, ki ji jih nudi novodobno življenje. V ta namen naj se izobrazuje s primernim čtivom, a tudi s sodelovanjem pri izobraževalnih in dobrodelnih društvih. S tem vzbuja tudi v otrocih živo zanimanje za zadeve javnega življenja, v katero bodo sami kmalu vstopili. Udeležba staršev pri občekoristnih napravah ne dopušča, da bi vzklila v otrocih sebičnost, ki živi le sebi. Živo, praktično krščanstvo vzbuja pri otrocih plemenito mišljenje, ki diči dobrega človeka.

Četudi ne more mati v tej dobi biti otroku, sinu ali hčeri, povsod za petami, mora pa vseeno s podvojeno skrbjo čuvati zlasti nad tremi rečmi, ki so mladini vsak dan vsiljujoči se gostje, namreč: čtivo, umetnost in družčina.

Le mati z nežnim čutom za dobro in lepo, dopustno in nedopustno, je za to poklicana. Čim prej in čim bolj spozna mati to nalogo, prej in lažje bo obvarovala naš rod pogube. V lastni družini se ji nudi dovolj prilike, da v tem oziru stori kar največ. Previdna mati ne dovoli, da sinovi in hčere čitajo vse, kar jim pride v roke. Brezskrbno dopuščanje čtiva, ki je nenravno, ali pa vsaj notranji zrelosti otroka nepri- merno, je vse obsodbe vredno. Mehkužnost, lenoba, zablode domišljije, želja po uživanju, neodločna volja — so gotove posledice slabega čtiva.

Velika ovira za notranjo prostost in zdrav nraštveni polet so predstave, zlasti pa kinopredstave, ki pritajeno ali odkrito, v sliki ali besedi, podpirajo in razvnamajo čutnost. In takih uprizoritev danes ni malo. Dolžnost matere je, da se strogo drži katoliškega načela in zavrača vse, kar je proti nraštvenosti.

Mati, ki te dolžnosti umeva in jih praktično izvršuje, hrani poznejšemu rodu najdragocenejši zaklad.

Prehodna doba je tudi čas mladostnega prijateljstva in prve ljubezni. Čistega idealizma, ki se vrača s čustvi življenjske mladosti in ki daje čustvom večkrat prav čuden, pretiran izraz, ne zatiraj z roganjem in smešenjem! Z lepo besedo najlažje pomiriš čustvene napetosti in prepričaš nedostojnosti. Podvojena previdnost je v tej dobi potrebna pri sklepanju prijateljstva. Mati naj skuša spoznati značaj in moralno vrednost prijatelja ali prijateljice svojega otroka, da prepriča po možnosti slabe vplive. Dobro vzgojen sin in poslušna hči rada upoštevata nasvet skušene matere. Prijateljstvo je čustvena zadeva in srčna izbira. Predpisi bi v tem oziru ne bili na mestu, pač pa je večkrat treba svarjenja in sveta. Modra, dobrohotna beseda matere v tem pogledu največ zaleže.

Slamorenice, mline, motorje
nudi pod ugodnimi plačilnimi pogoji
KURT MARKTL & CO.
kmetijski stroji in nadomestni deli
CELOVEC-KLAGENFURT, St. Peter, končna postaja obusa. Völkermarkter Strasse Nr. 117

vali (pršic, odskočnikov itd.). Pa še to: tudi v črevesju raznih živečih živali, ki se hranijo od rastlin, najdemo bakterije, ki sodelujejo pri predelovanju celuloze. Mnoge živali, n. pr. termiti, nekatere pršice in odskočniki bi sploh ne mogli živeti ob rastlinskih odpadkih, če bi ne imeli v črevesju bakterij.

Vrtničenje listne stelje. Kdaj začne vrtničenje, kdaj se torej teh odpadkov lotijo živali, zavisi od vrste in od dela rastlin, od katerih so ti ostanki. Težje in kasneje načno živali veje, lubje, preje pa listje. Pa zopet ne vsako listje istočasno. Znano je, da najprej razpade jelšovo, brestovo in jesenovo listje. Ob koncu naslednjega poletja so komaj vidne sledi listne stelje. Dalje traja vrtničenje listja gabra in pravega kostanja; še dalje pa razpada bukovno listje. Tu najdemo sledove listja še po dveh letih.

Skrbite za semenski krompir

Krompir je eden najvažnejših naših pridelkov za prodajo, za jed ter za krmo svinjam in tudi goveji živini. Zato pač ni vseeno, ali pridelamo na enem hektaru njive pri istem gnojenju in obdelovanju njive, torej pri istih stroških, nekaj deset centov krompirja več ali manj. Saj more biti višina tega pridelka odločilna pri gospodarskem uspehu našega kmetovanja. Zato mora pa biti tudi naša skrb, da si pravočasno preskrbimo dobro seme že za drugo leto. Razen tega pa spomladi tudi večkrat ni dobrega semena na razpolago in ga bodo imeli samo oni kmetje, ki si ga bodo že sedaj v jeseni preskrbeli.

Kmetijska zbornica ima na razpolago večjo količino dobrega semenskega krompirja, ki je bil pridelan že na Koroškem iz originalnega holandskega in nemškega semena.

Kmetijsko ministrstvo je dalo iz ERP-kreditov za nabavo semenskega krompirja na razpolago precejšnje vsote za pocenitev semena. Ta pocenitev znaša po 20 grošev pri kilogramu semenskega krompirja. Vsak kmet pa more dobiti največ po 1000 kg semenskega krompirja. Cena zaenkrat še ni določena, bo pa razmeroma nizka, ker je letos cena jedilnemu krompirju nizka.

Na razpolago so sledeče sorte: **Holländische Erstlinge, Böhm's Allerfrüheste Gelbe, Voran in Ackersegen.**

Priporočamo, vsem kmetovalcem, da naročijo semenski krompir takoj, ker more nastopiti vsak čas mrz, ki bo vsako razpošiljanje in vsak prevoz krompirja onemogočil. Zato naročite semenski krompir za spomlad takoj, še ta mesec, vsekakor pa pred 1. novembrom.

Gozd — naša hranilnica

Deželni glavar Ferd. Wedenig je izdal pod naslovom „Sadite drevje!“ oklic sledečih vsebine:

„Naravni dogodki največjih izmer so nas v zadnjih letih nujno opozorili, kakšno veliko škodo na življenju in premoženju more povzročiti prekomerno izkoriščanje in uničevanje gozdov. — Zato pozdravljamo načrt, da bi praznovali vsako leto en dan kot praznik drevja in kot praznik gozda. Saj bomo tako v prebivalstvu ohranili in utrdili misel na oskrbovanje in varstvo gozda. — Na dan 26. oktobra 1952 pokažimo stremljenje po ohranitvi gozda s tem, da bomo sadili dre-

vesca po gozdnih goličavah. Na ta dan naj bi vsi pomislili, da podiramo temelje svojega lastnega obstoja, ako prekomerno izrabljamo gozdove, ki so vir naših najdragocenejših surovin. Poleg tega, da nam dajejo surovine, pa uravnavajo gozdovi tudi podnebje in vodno gospodarstvo in varujejo tla.

Predvsem pa pozivam mladino, naj s svojim delom na omenjeni praznik gozda pokaže razumevanje za veliko važnost obstoja naših gozdov. Praznovanje tega dne na omenjeni način naj smisel za varstvo gozda razširi in utrdi med vsemi sloji prebivalstva.“

URADNE OBJAVE

RAZPIS ŠTIPENDIJ

Koroška deželna vlada bo podelila avstrijskim visokošolcem, ki so na Koroškem rojeni ali pa tu pristojni, za študijsko leto 1952/53
 30 deželnih štipendij a S 700.— je S 21.000.—
 55 deželnih štipendij a S 600.— je S 33.000.—
 60 deželnih štipendij a S 500.— je S 30.000.—
 58 deželnih štipendij a S 400.— je S 23.200.—

S 107.200.—

Prošnje je oddati najkasneje do 10. novembra 1952 na naslov: Urad koroške deželne vlade, oddelek 5, Celovec. (Amt der Kärntner Landesregierung, Abteilung 5.)

Iz razpisa štipendij, ki je nabit na črnih deskah visokošolskih rektoratov in dekanatov ali v njihovih uradnih prostorih, kakor tudi pri združenju avstrijskih visokošolcev (socialni referat) vsake visoke šole, je razvidno, kakšne priloge morajo priložiti novi prosilci za štipendije in kakšne oni, ki so že doslej dobivali deželno štipendijo ali pa študijsko podporo. Za odtis razpisa štipendij je mogoče zaprositi tudi pri oddelku 5 Koroške deželne vlade v Celovcu.

RAZPIS ŠTIPENDIJ

Koroška deželna vlada bo podelila onim učencem avstrijskih srednjih in strokovnih šol, ki so rojeni na Koroškem ali tu pristojni za študijsko leto 1952/53 sledeče deželne štipendije:

- 35 deželnih štipendij a S 700.— je S 24.500.—
- 40 deželnih štipendij a S 600.— je S 24.000.—
- 42 deželnih štipendij a S 500.— je S 21.000.—
- 21 deželnih štipendij a S 400.— je S 8.400.—

S 77.900.—

Prošnje morajo oddati prosilci pri svojih šolskih ravnateljstvih najkasneje do 31. oktobra 1952 na naslov: Urad koroške deželne vlade, oddelek 5 (Amt der Kärntner Landesregierung, Abteilung 5) v Celovcu.

Iz razpisa štipendij, ki je nabit na črni deski šolskih ravnateljstev in ki ga imajo tudi šolska ravnateljstva, je razvidno, kakšne priloge morajo priložiti prošnjam novi prosilci za štipendije in kakšne oni prosilci, ki so že doslej imeli deželno štipendijo ali študijsko podporo.

RAZPIS ŠTIPENDIJ

Koroška deželna vlada bo podelila onim avstrijskim učencem in učenkam učiteljskega, ki so na Koroškem rojeni ali pa so tu pristojni, za študijsko leto 1952/53 sledeče deželne štipendije:

- 10 deželnih štipendij a S 400.— je S 4.000.—
- 16 deželnih štipendij a S 300.— je S 4.800.—
- 12 deželnih štipendij a S 200.— je S 2.400.—

S 11.200.—

Slovenske oddaje v radiu

CELOVEC (val 417,2 m)

Poročila in objave pri vsaki popoldanski oddaji
 26. X.: 7.15 Verski govor — Koncert. — 27. X.: 14.30 Tedenski pregled — Mojstri besede. — 28. X.: 14.30 Zdravnik — Po svetu. 18.30 Mesečni kulturni pregled. — 29. X.: 14.30 Za ženo. — 30. X.: 14.30 Lirična umetna pesem. 18.30 Komorna glasba. — 31. X.: 14.30 Glasba — Zanimivosti. — I. XI.: 7.15 Verski govor — Žalostinke. 14.15 V spomin mrtvih. — 2. XI.: 7.15 Verski govor — Orkestr. glasba.

LJUBLJANA (val 202,1. 212,4. 327,1 m)

Zdravstveni nasveti vsak torek ob 17.30. Kmetijski nasveti vsako nedeljo ob 15.30 — Vsa dan ob 19.00 na valu 327,1 m oddaja za inozemstvo.
 23. oktober: 12.00 koncert — 12.40 vokalni kvintet in ženski vokalni kvartet — 13.50 iz oper — 14.00 vaški kvintet — 14.40 zabavni orkester — 17.10 zabavne melodije — 18.40 solistična glasba — 21.00 jesen v pesmi in besedi. — 24. oktober: 12.00 zabavne melodije — 13.00 orkestr. glasba — 14.00 makedonske narodne — 16.00 popoldanski koncert 17.15 operne predigve — 18.45 narodne pesmi — 19.40 zabavni orkester — 20.15 skladbe ruskih avtorjev. — 25. oktober: 12.40 od melodije do melodije — 14.00 hrvaška narodna glasba — 14.40 v valčkovem ritmu — 15.10 arije iz oper — 16.40 slovenske narodne — 17.00 narodne in umetne — 17.40 igra Srečko Dražil — 18.15 večerni orkestr. spored — 19.40 lepe melodije — 21.15 harmonika, bas in klavir.

RADIO VATIKAN

Oddaje vsak četrtek in vsako soboto ob 19. uri
 Vsako nedeljo ob 18 uri „Verska ura“
 (val 50.25, 31.10, 25.55 in 196 m)
 Opozorjamo na pridigo v slovensčini, ki bo v nedeljo, dne 26. oktobra, ob 9.35.

Hiša malega človeka" opravlja v najmodernejših delavnicah najugodnejše vse popravila radio aparatov s snema na gramof. plošče dobavlja ves elektro material
Radio Schmidt, Celovec-Klagenfurt

+
 Globoko užalošeni sporočamo, da je naš iskreno ljubljeni, nepozabni soprog, oče, stari oče, tast, brat, svak in stric, gospod
Anton Schöpf
 fotografski mojster in mojster deželnega združenja
 imetnik koroškega križa I. in II. razreda, imetnik zlate medalje za zasluge za avstrijsko republiko, častni meščan celovškega mesta, častni načelnik prostovoljne požarne bramborice v Celovcu
 dne 18. oktobra po daljši, težki bolezni v 72. letu starosti za vedno zaprl svoje dobrotne oči.
 Dragega pokojnika smo spremili k zadnjemu počitku v ponedeljek, dne 20. oktobra, Celovec, Wien, dne 20. oktobra 1952.
Anton Schöpf sin
Johanna Schöpf soproga
 v imenu vseh ostalih sorodnikov.

Prošnje morajo oddati prosilci pri ravnateljstvu učiteljskega najkasneje do 31. oktobra 1952 na naslov: Urad koroške deželne vlade, oddelek 5 (Amt der Kärntner Landesregierung, Abteilung 5) v Celovcu.
 Iz razpisa štipendij, ki je nabit na črni deski šolskega ravnateljstva in ki ga ima tudi šolsko ravnateljstvo, je razvidno, kakšne priloge morajo priložiti prošnjam novi prosilci za štipendije in kakšne oni prosilci, ki so že doslej imeli deželno štipendijo ali študijsko podporo.

Zbornica obrtnega gospodarstva za Koroško
 Zavod za pospeševanje gospodarstva
PRIPRAVLJALNI TEČAJ NA IZPIT ZA VARILCE V BELJAKU, del II - NADALJEVALNI TEČAJ ZA VARILCE (Schweisser).
 Dnevni tečaj: Začetek v četrtek, dne 23. okt. 1952, ob 8. uri, v strojni delavnici de Pretis v Beljaku, Gerbergasse; trajanje: od 23. do 30. oktobra 1952, dnevno od 8. do 14. ure.
 Večerni tečaj: Začetek v četrtek, dne 23. okt. 1952, ob 18. uri, v strojni delavnici de Pretis v Beljaku, Gerbergasse; trajanje tečaja: od 23. do 31. oktobra 1952, dnevno od 18. do 23. ure.
 Prijaviti se je mogoče še ob začetku tečaja.

Zbornica obrtnega gospodarstva za Koroško
 Sekcija za obrt — Deželno združenje frizerjev
FRIZERSKI TEČAJ V BELJAKU
 V kratkem se prične v Beljaku strokovni tečaj za frizerje, ki bo kot večerni tečaj vsakokrat od 20. do 22. ure v poklicni šoli v Beljaku, St.-Martiner Strasse. Na sporedu tečaja je onduliranje, striženje las in pa vodno kodranje. Tečaj bodo vodili izkušeni domači strokovnjaki. Prispevek za tečaj je določen na 30 šilingov.
 Prijave je nasloviti najkasneje do 25. oktobra 1952 na okrajni urad trgovske zbornice v Beljaku, Grebergasse 24. Istočasno je treba plačati zgoraj omenjeni prispevek za tečaj.

Stev. St. R. 20. 251/52 IIIC.
 Mestni svetnik Rudolf Novak, referent za gospodarstvo, obrt, tujski promet, upravo posestev, kmetijstvo in gozdarstvo.
 Celovec, dne 15. oktobra 1952.
 Prodaja cvetlic ob prazniku Vseh svetnikov.
RAZGLAS
 Vsled danega povoda že sedaj opozarjam javnost, da smejo prodajati na cvetličnih trgih ob prazniku

Vseh svetih vence, šopke, žardinjere in cvetlične košarice samo kmetijski poklicni vrtnarji in oni izdelovalci šopkov, ki imajo v to obrtno dovoljenje.
 Tržni nadzorniki morajo paziti, da bodo mogli prodajati na tedenskih sejmih in ob prazniku Vseh svetih pri pokopališčih samo kmetijski poklicni vrtnarji in oni izdelovalci šopkov, ki imajo za to obrtno dovoljenje.
 Mstni svetnik Novak, l. r.

IN DEN REGEN in za sončno vreme
plašči
 iz Ninoflex, balonske svile, enojen in dvojen, za dame in gospode
 Naše izložbesi je vredno ogledati
Zimski plašči, kostumi, obleke
Specialna modna hiša
JOSEF Kainz
 Celovec - Klagenfurt, Bahnhofstraße 17

V NOVEM BELJAŠKEM ROTOVŽU
 smo odprli našo strokovno trgovino
FARBEN HÜBNER
 Prva koroška izdelovalnica kemikalij, barv, firneža in kita. Trgovina s parfumerijo in potrebščinami za gospodinjstvo.
 Celovec - Klagenfurt, Alter Platz in Beljak - Villach, Rathaus

Der Bohnenkaffeeanteil
 einer Kaffeemittelmischung mit Bohnenkaffee muß groß genug sein, damit der Kaffee danach schmeckt und klein genug, damit die Mischung billig sein kann. Wenn die Kaffeemittel dem Bohnenkaffee sehr geschickt angeglichen sind, genügen vollauf gewichtsmäßig 37 1/2 % Bohnenkaffee, das sind 50 % volumsmäßig!

Gute Melange aus
MELANDA
ein billiger Genuss

Glasbeni instrumenti
SLATIN
 Beljak-Villach, Draulände 3

Z A S M E H
 Kaj ga zanima?
 Mlada gospodična: „Moj oče si je pridobil precejšnjo premoženje v mladih letih. Ali vas mogoče zanima, kaj in kako je delal?“
 Mladi gospod: „Ne, to me ne zanima posebno. Bolj me zanima, če ima vaš oče še to premoženje.“
 Zakaj je bil zaprt?
 „Zakaj ste bili tri leta zaprti?“ vpraša so dnik obtoženca, ki so ga že spet prijeli zaradi tatvine.
 „Ker me niso preje izpustili, gospod so dnik,“ odgovori obtoženec.

Dobro jutro — dober dan, SCHLEPPE-pivo vsaki dan!

MALI OGLASI
 Vsaka beseda stane 1.10 šil. (in 10% davka).
 Poudarjene besede in take z več kot 15 črkami stanejo 2.20 šil. (in 10% davka). — Naročilo malih oglasov naslovite na upravo „Našega tednika“ kjer mora biti najkasneje do vsakega ponedeljka zvečer. Oglas morete naročiti tudi telefonsko (Celovec, št. 43-58)

Kdor išče delavca, kdor išče službo, ako kaj kupuješ, ako prodajáš — k vsemu ti pripomore Malo oglas v „Našem tedniku“

KINDERWAGEN lepe oblike in poceni v velikih izbiri
BELJAK Laibene str. 1
Kullerer VILLACH

Za mrzle dneve kupite žgane pijače in rum pri
Helmut Brunner
 Celovec, St.-Ruprecht Str. 25

KINO
CELOVEC-KLAGENFURT
 Precht
 Predstave ob 16.00. 18.15 in 20.30
 Od 24. do 30. X. „Vom Teufel gejagt“
 Od 31. X. „Kon — Tiki“

Stadttheater
 Predstave ob 16. in 18. uri, ob ponedeljkih tudi ob 20. uri.
 Od 24. do 30. X. „Eine amerikanische Tragödie“
 Od 31. X. „Eintritt verboten“

BELJAK VILLACH
 Bahnhoflichtspiele
 Predstave ob 12., 14., 16., 18.15 in 20.30, ob nedeljah in praznikih tudi ob 10. uri dopoldne.
 Od 24. do 27. X. „Die Diebe von Warschau“
 Od 28. do 30. X. „Gefährliche Laster“

KINO DOBRLA VAS
 Predstave ob sredah in sobotah ob 20. uri, ob nedeljah ob 4. uri popoldne
 V soboto, dne 25. oktobra: „Die Martinsklause“
 V nedeljo, dne 26. oktobra: „Die Martinsklause“
 V sredo, dne 29. oktobra: „Der blaue Stern des Südens“

KARL PUTSCHER
 konjski mesar
 Celovec
 Pischeldorferstr. 12
 Telefon 15-22
 Prevzemamo tudi varovane konje. Če sila, kolajemo podnevi in ponoči.

Hubert Tumpold
 Gradbeno, portarno, industr. steklarstvo, zrcala, okvirji, moderno brušenje
BELJAK — VILLACH
 Gerbergasse 21a, Tel. 64-02

Naš šlager:
 flanelaste rjuhe šil 48.— ter barhenti in flanelce od šil. 9.20 meter.
 v trgovski hiši
THOMASSER
 Beljak-Villach, Widmannngasse 33

KÄRNTNER AUTOSALON
 lastnik Alex Polgar
 HERRENGASSE 10
 Celovec - Klagenfurt, Tel. 44-24
LOHNER-motorni kotači in avtomobili
 tovarniško novi ali priložnostni nakupi
 Prodaja - nakup - komisija